

AUSTRALIJO LIETUVIS

DVISAVAITINIS AUSTRALIJO LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

SEPTINTIEJI METAI

Kaina/Price 1/9

ADELAIDE, 1954 m. birželio/June 28 d.

Registered at G.P.O., Adelaide,
for transmission by post as a periodical.

Nr. 13 (150)

Politine Lietuviu Konferencija

VLIKO, Vydomosios Tarybos ir Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkams atvykus į JAV, šių metų gegužės 18 ir 19 dienomis New Yorke Baltijos Laisvės Namuose vyko Lietuvių Politinė Konferencija. Be VLIKO, VT ir MLT pirmininkų, joje dalyvavo Amerikos Lietuvių Tarybos vykdomasis komitetas, Lietuvos Laisvės Komitetas ir kaip stebėtojai — patarėjai Lietuvos įgaliotam ministrui Washingtone atstovavo Lietuvos gen. konsulas New Yorke ir abu jo pavaduotojai. Konferencijos tikslas buvo taip nusakyti: a) aptarti Lietuvos laisvinimo politikos gaires, b) suintensyvuoti ir suderinti laisvinimo veiklą, c) suorganizuoti teritorinių ir santykių su kaimynais problemų studijavimą bei dokumentaciją, d) paskirstyti atliktinus darbus ir uždavinius.

Konferencijos nutarimai vykdomi laisvinimo veiksniams juos patvirtinus.

Pranešimus apie tarptautinę padėtį ir Lietuvos laisvinimo perspektyvas bei apie atliktus ir suplanuotus darbus padarė VLIKO pirmininkas prel. M. Krupavičius, VLIKO Vydomosios Tarybos pirmininkas prof. K. Zalkauskas, Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkas E. Simonaitis, ALTo sekretorius Dr. P. Grigaitis, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas ir Lietuvos ūkinio Atstatymo komisijos pirmininkas J. Audėnas. Gen. konsulas J. Budrys perskaitė Lietuvos įgalioto ministro P. Zadeikio pranešimą apie JAV laisvinimo politiką bendrai ir JAV — Lietuvos santykius specialiai.

Konferencija konstatavo, kad tarpfauliniai santykiai rutuliojasi Sovietų pavergtosios Europos dalies išlaisvinimo kryptimi ir kad Lietuvos valstybės suvereninių teisių vykdymo atstatymas tėra laiko klausimas.

VISUOTINAS GYVENTOJŲ SURAŠYMAS AUSTRALIJOJE

Birželio 30 dieną visoje Australijoje įvyksta visuotinis gyventojų surašymas. Surašymo tikslas — nustatyti, kiek Australija turi gyventojų ir jų paskirstymas įvairiais atžvilgiais. Toks surašymas daromas maždaug kas 10 metų.

Kiekvienas namų laikytojas ("namų galva") gauna specialią formą (blanką) su eile klausimų, į kuriuos reikia atsakyti tiksliai ir teisingai. Į tokį blanką surašomi visi tame name gyvenę žmonės tarp birželio 30 ir liepos 1 d.

Liepos 1 dieną visi užpildyti blankai bus specialiu žmonių surinkti ir perduoti atitinkamoms įstaigoms.

Už neužpildymą blanko bus baudžiama iki £50.

Visi daviniai bus naudojami tik išimtinai statistikos reikalams ir niekam pašaliniam nebus duodami.

ZENEVOŠ KONFERENCIJA SKIRSTOSI

Zenevos konferencija baigia savo dienas. JAV-bės jau atšaukė visus savo atsakingus atstovus ir paliko tik antrašius pareigūnus, kurie dar dalyvaus galutiname konferencijos uždaryme.

Korėjos suvienijimas nepasiekta. Amerika su sąjungininkais reikalavo, kad visoje Korėjoje būtų praversti laisvi ir slapti rinkimai į parlamentą UNO komisijos priežiūroje. Su tuo nesutiko raudonieji.

Indo-Kinijoje taika nepasiekta. Jeigu Prancūzija ir kapituluos prieš raudonuosius, paaudkodama jiems Vietnamą, tai nebus taika, o tik laikinos paliaubos. Amerikai ir tai nepriimtina.

Tokiu būdu visos konferencijos nauda tik tokia, kad šveicarijos viešbučiai gerokai uždirbo.

* Kanada perveda dar 110 Sabro naikintojų Graikijai ir Turkijai. Kanada jau yra davusi 54 naikintuosius. Lėktuvai stotimi pagal šiaurės Atlanto paktą.

Konferencija nuodugnai išdiskutavo Lietuvos laisvinimo programą, paryškino su Lietuvos išlaisvinimu susijusias problemas: sienų, santykių su kaimyninėmis valstybėmis, Pabaltijo valstybių tarpusavio santykių po išlaisvinimo ir visaeuropinės integracijos.

Sudarytosios komisijos Lietuvos Rytų ir Vakarų problemoms tirti bei dokumentacijai ruošti. Sutartos priemonės informacinei veiklai pagyvinti ir praplėsti. Pasiskirstyta darbai ir uždaviniai. Sutarta, kad bent kartą per metus VLIKO, VT, diplomatų, ALTo, LLK ir Mažosios Lietuvos atstovai bendrame pasitarime pasiaiškina, kas nuveikta ir kas artimoje ateityje reikia nuveikti, ir pasiskirsto darbų vykdymą.

LIKVIDUOJAMAS RAUDONŲJŲ LIZDAS PIETŲ AMERIKOJE

Birželio 19 dieną Centrinės Amerikos valstybė, Gvatemalą, pradėjo pulti iš visų pusių antikoministinė kariuomenė. Pagrindiniai išeities punktai buvo iš Honduro ir Nikaraguos valstybių, tačiau puolimas vyko ne tik sausuma, bet taip pat iš jūr ir oro. Šio įsiveržimo tikslas — likviduoti jau devynis metus valdantį komunistinį režimą Gvatemaloje.

Šis reikalas pasidarė ypatingai aštrus pastarosiomis savaitėmis, kai į Gvatemalą pradėta masiškai gabenti iš Sovietų Sąjungos ginklus. Reikia atsiminti, kad Gvatemala yra nepertoliausiai, apie 500 mylių, nuo Panamos kanalo, kuris turi labai didelę strateginę reikšmę JAV-bėms. Todėl visai suprantama, kad pradėjus komunistams gabenti ginklus į Gvatemalą, JAV-bės tuoj pat apginklavo kaimynines valstybes, kurios ir pradėjo dabar žygi likviduoti pavojingą raudonųjų lizdą.

Gvatemalos vyriausybė kaltina, kad puolancioji kariuomenė esama Honduro, Nikaraguos, Dominikų respublikos, Costa Ricos, El Salvadoro ir Kubos kariškų dalinių.

Gvatemalos vyriausybė pasiuntė skundą Saugumo Tarybai dėl užpuolimo, tačiau abejojama, ar Saugumo Taryba galės padaryti kokį nors sprendimą kol puolancioji kariuomenė užims Gvatemalos sostinę.

Iš pačios Gvatemalos pranešama, kad puolancioji kariuomenė sutinka labai nedidelį pasipriešinimą, gyventojai visur sveikina išvadotojus ir raudonojo režimo. Puolančiai kariuomenei vadovauja pačios Gvatemalos pabėgę ir užsienį politiniai ir karo vadai.

PREZ. EISENHOWERIS ĮSPEJO PRANCŪZIJĄ.

Prez. Eisenhoweris paprašė naująją Prancūzijos vyriausybę nepriimti bet kokių taikos sąlygų Indo-Kinijoje, paaudkiant Vietnamo valstybę. Be to, prezidentas prašo Prancūzijos vyriausybę ratifikuoti Jungtinės Europos Armijos planą.

Naujoji Prancūzijos vyriausybė, jos min. pirmininko pareiškimu, sieksianti taikos Indo-Kinijoje bet kuria kaina, kad tik galėtų išsilaikyti dar likusiose dviejose Indo-Kinijos sąjunginėse valstybėse: Laose ir Cambodijoje. Tokia politika kuri galutiną komunizmo išgalėjimą Indo-Kinijoje ir visoje Azijoje atidėtų tik labai trumpam laikui, visai nepriimtina Amerikai, kuri siekia komunizmo pavojų likviduoti kartą ant visados.

Be to, parlamentarinė krašto gynybos komisija Prancūzijoje atmetė Europos Armijos planą, pagal kurį Europos gynyboje dalyvautų ir Vakarų Vokietijos kariuomenė.

Apskritai, Prancūzija, dėl vidaus nesutarimų ir kitokių priežasčių, yra labai nereikšmingas faktorius tarptautinėse rungtynėse ir dėl to su ja vis mažiau skaitomasi.

* "Pravda" rašo, kad Ženevoje "demokratinis" (komunistinis) blokas pasiekė visišką laimėjimą. Esą, Korėja nepateko į kapitalistų rankas.

timoje ateityje reikia nuveikti, ir pasiskirsto darbų vykdymą.

Konferencija sutarė atsisaukimą į Sovietų okupuotą Lietuvą ir laisvajame pasaulyje gyvenančius lietuvius.

Lietuvių Politinė Konferencija, kuriai vadovavo ALTo pirmininkas L. Šimutis, praėjo visų dalyvių nuoširdaus bendradarbiavimo dvasioje ir pabrėžė būtinumą visiems Lietuvos laisvinimo veiksniams suderintai veikti, kad iš dabartinių bandymų prisikeltų laisva ir visas lietuvių gyvenamas žemes apjungianti Nepriklausoma Lietuva.

New Yorkas, 1954 m. gegužės m. 19 d.

AMERIKA VES TRADICINĘ POLITIKĄ — KOVA UŽ VISŲ TAUTŲ LAISVĘ

Amerikos Spaudos Biuras pranešė, kad užs. reik. ministeris Mr. Dulles numato netrukus painformuoti Angliją ir Prancūziją, jog JAV-bės. ateityje vesiančios savistovią politiką, kurios pagrindas yra —

visos tautos turi būti laisvos.

Iki šiolei daugely atvejų JAV-bės norėdamos užlaikyti Angliją ir Prancūziją sąjungininkais kovoje su komunizmu, palaikė šių pastarųjų kolonialinę politiką. Artimuose Rytuose ir Azijoje tai sudarė įspūdį, jog JAV-bės taip pat palaikančios kolonialinę politiką, atseit, palaikančios tautų pavergimą. Šitai prieštarauja pagrindinei Amerikos politikai, kuri siekia, kad visos tautos, ar jos pavergtos baltų ar raudonųjų kolonistų, turi būti laisvos.

Kolonialinė Anglijos ir Prancūzijos politika yra labai dėkinga medžiaga komunistų propagandai. Jie, dėdamiesi kovoją už tautų laisvę, stengiasi vadovauti tautiniam judėjimui ir tuo būdu įgyja pasitikėjimą masėse. Mr. Dulleso manymu, tokia padėtis turi būti pašalinta.

Amerikos nepritartimas tautų pavergimui yra pagrindinė priežastis, dėl ko Anglija ir Prancūzija negali susitarti su Amerika dėl bendro fronto prieš komunizmą.

DPA APIE VLIKO ATSTOVO PASKYRIMĄ

Pastaruoju metu buvo paskleista gandų, kad, esą, vokiečiai dementavę žinią apie VLIKO delegatą prie federalinės Vokietijos vyriausybės paskyrimą ir priėmimą. Šie gandai nėra tikri. Tokio vokiečių dementavimo nebuvo paskelbta. Čia dedame išsiaiškintą oficialios vokiečių telegramų agentūros DPA tuo reikalu paskelbtą oficialų pranešimą: "Bonna, 1954. 5. 18. Paskirtas egziliinis Lietuvių atstovas. Vyriausiasis Lietuvai Išlaisvinti Komitetas paskyrė ministerį Dr. P. Karvelį delegatu prie Vokietijos federalinės vyriausybės. Ta proga lietuvių žinių tarnyba Elta antradienį priminė, kad VLIKas jau 1950 m. kancleriu Adenaueriui įteiktame memorandume pareiškė pageidavimą, jog Federalinė Vokietijos Respublika nepripažintų Sovietų Sąjungos prievarta įvykdyto Lietuvos inkorporavimo ir jį laikytų niekingu. Kaip pranešama iš užsienio reikalų ministerijos (Auswärtiges Amt), užsienio reikalų ministerija ir federalinė vidaus reikalų ministerija savo ligišiolinėje administracinėje praktikoje tebeilaukia Pabaltijo valstybes teisine prasme ir toliau egzistuojančiomis, ir pagal tai lietuviams, estai ir latviai traktuojami kaip tokie, bet ne kaip Sovietų Sąjungos piliečiai.

* Saugumo Taryboje Sovietų atstovas vetavo daugumos nutarimą, kuriuo Gvatemalos reikalą buvo nutarta perduoti Amerikos tautų konferencijai.

Sovietų atstovas ta proga smarkiai kritikavo JAV už kišimąsi į Gvatemalos reikalus. JAV-bių atstovas, atsakydamas į kaltinimus, Sovietų atstovui pareiškė: "Nekiškite savo nagų į šį regioną."

Trumpai

* JAV-bių Valstybės Departamentas prašys Kongresą, kad būtų nubraukta ekonominė pagalba Prancūzijai ir Italijai, kol jos ratifikuos Europos Armijos planą.

* Australijoje įvyko oro manevrai, kuriuose dalyvavo JAV, Australijos ir N. Zelandijos karo aviacijos daliniai. Pažymėtina, kad JAV-bių lėktuvai atskrido iš Okinavos (Japonija) be nusileidimo. Vienas jų, 70 tonų Superfortress, gali nešti 202 pilnu apginklavimu kareivius arba vežti tankus. Atrodo kaip trijų aukštų namas.

* Kanados gynybos ministeris pareiškė, kad Kanados Karališkasis Oro Laivynas šiuo metu turi 2.676 lėktuvus 24-rių tipų.

* Indo-Kinijoje raudonųjų karo jėgos vis labiau supa Hanoi miestą ir Raudonosios upės deltą. Prancūzų kariuomenės štabas skaičiuoja, kad šioje srityje raudonieji turi apie 100.000 kariuomenės bei partizanų, kurie kiekvienu metu gali pradėti lemiamą puolimą.

* Anglijos ministeris pirmininkas Sir W. Churchill ir užs. reikalų ministeris Mr. Eden birželio 25 dieną atvyko į Vašingtoną. Su prez. Eisenhoweriu bus aptarta, pirmon eilėn, Pietryčių Azijos (jų tarpe Indo-Kinijos) problemos, o taip pat ir visos kitos problemos, kurios domina abu kraštus.

Per pasitarimus bus stengiamasi sustiprinti Amerikos ir Anglijos ryšius, kurie per pastarąsias kelias savaites gerokai pašljo dėl Indo-Kinijos reikalų skirtingo supratimo.

* Viktorijos geležinkeliečių unija išrinko sekretorium Darbo Partijos kandidatą, o komunistas Brown, kuris šiose pareigose išbuvo 12 metų, pralaimėjo. Apskritai, komunistai pralaimi beveik visose darbininkų unijose.

* Anglijoje pakartai du vyrukai, 21 ir 24 metų, kurie nužudė viešbučio patarnautoją dėl £5 grynais pinigais bei cigaretėmis.

* Pietų Korėjos užs. reikalų vice-ministeris pareiškė, kad nepavykus Ženevoje rasti būdų suvienyti Korėją, Pietų Korėja daugiau nėra įpareigota laikytis paliaubų sutarties ir gali pradėti "žygi į šiaurę" bet kuriuo momentu. Žinoma, be JAV-bių paramos ji niekad tokio žygio nepradės.

* Birželio 17 dieną Berlyne, vakarų sektoriuje, kelios dešimtys komunistų bandė demonstruoti paminėjimui prieš metus įvykusių Rytų Vokietijoje riaušių, kurių metu darbininkai demonstravo prieš nepakenčiamą raudonųjų okupaciją. Minia vos neužmušė demonstrantų akmenimis bei lazdomis. Tik policija vargšus išgelbėjo ...

* JAV-bių karo laivynas statydins dar 2 atomine energija varomus povandeninius laivus. Ta proga atsakingo asmens buvo pareikšta, kad "būsiamam kare Amerika turi kovoti būsima ginklais."

NAUJA PARTIJA, SIEKIANTI SUVIENYTI VOKIETIJĄ

Vadovaujantieji Vakarų Vokietijos asmenys įsteigė naują partiją, kurios uždavinys suvienyti visą Vokietiją. Steigėjų tarpe esama Vakarų Vokietijos prezidento Dr. Heuss, socialdemokratų lyderio Ollenhauerio ir kitų. Naujosios partijos uždavinys — aktyvinti kovą už visos Vokietijos suvienijimą prieškarinėse sienose.

VYNO STIKLAS PRIEŠ PIETUS

Orlando
NEPAMAINOMAS!

Lietuves Sibiro tremty

Vak. Vokietiją šiomis dienomis pasiekė viena mokytoja, neseniai grįžusi iš Vorkutos. Ji bolševikų buvo už tariamą špionazą ir propagandą nubausta 25 metams prievartos darbų. Mūsų atstovo paklausta apie tolimojoje Rusijoje sutiktus lietuvius, ji papasakojo, kad

pakeliui į Vorkutą pirmąją lietuvaitę ji sutikusi Vologdos pereinamajame kalėjime.

Tai buvo apie 30 metų ūkininkė. Pasakotoja tikina, kad lietuvės moterys ir mergaitės bolševikų buvo daugiausia nuteistos už tariamą ar tikrą partizanavimą arba partizanų rėmimą. Kirovo pereinamajame kalėjime jos celėje buvo trys lietuvaitės: bausmė atlikusi mokytoja, kuri buvo siunčiama į vad. "laisvąją tremtį", ir dvi jaunos mergaitės, ne daugiau kaip 20 metų, 1952 m. nuteistos po 25 metus už propagandą ir partizanų rėmimą. Vorkutoje jai teko išbūti daugiau kaip metus laiko ir suėti daug lietuvių. Dar stovyklos karantinojo sutiko dvi jaunas lietuvaites iš Tauragės apylinkės, kaip paprastai už partizanų rėmimą — bent taip skambėjo sprendimas — nuteistas po 25 metus.

Toje stovykloje, kurioje ji buvo laikoma, iš viso buvo apie 1.500 moterų, iš jų apie 30-50 lietuvių. Šiaip ten buvo uždarų esčių, latvių, lenkų ir kt. Iš sutiktųjų gerai atsimena mokyt. Vilhelminos Bernatavičienės pavardę. Ji buvo nubausta pagal "garsųj" 58§ p. 6. Nuteistoji Lietuvoje buvo palikusi vieną ištėkėjusią dukrą ir 2 berniukus. Ten sutiko ir keletą klaipečių, būtent: Valė švirkšlys buvo atitremta iš Vokietijos Rytų zonos. Taikos metus jos tėvas turėjo apie Pagėgius pieninę. Mėta Vytienė iš Šilutės, nuteista 10 metų, buvo 8 metų jau atsėdėjusi. Trečioji klaipečių, Liucija, areštuota ir nuteista Klaipečių 1953 m. pradžioje, 1953 m. kovo mėn. buvo atvežta į Vorkutą ir kaip gail. sesuo dirbo stovyklos ambulatorijoje. Iš klaipečių pasakojimų ji sužinojo, kad

1948 m. Klaipečiuje mirė Dr. Zauniūtė, buv. užs. reik. ministerio sesuo. Ji buvo visų labai mylima ir daug kam padėjo. Dėl to bolševikai prie jos labai kibo ir yra kalti dėl jos per ankstyvos mirties. Pasakotojų teigimu, Klaipečių krašte vokiečių yra likę labai maža.

Stovyklos lietuvės laikėsi savam būryje ir kitais nelabai pasitikėdavo.

Visiems į akis krito lietuvių solidarumas: jos viena kitai kuo galėdamos padėdavo ir gyveno kaip tikros seserys.

Nė vienos kitos tautybės moterys tarpusavy taip gražiai nesugyveno. Vorkutoje moterų buvo trys stovyklos. Pasakotojai teko dirbti pačius sunkiausias darbus: prie kelių ir barakų statybos, akmenų skaldykloje, maistą iškraunant iš vagonų etc. Gyvenimo ir darbo sąlygos buvo labai kietos, per dieną reikėjo dirbti 10-12 valandų. Gyveno po 100-120 asmenų viename barake, gulėti turėjo po 3-4 ant vienu narų, ant šiaudinių čiužinių.

Narai buvo dviej aukštų. Lietuvės savo buitį pasilengvindavo iš namiškių Lietuvoje atnešančiais siuntiniais, kurių gaudavo daugumas. Už darbo atlyginimą išmokamaisiais pinigais galėdavo betgi ne visko nusipirkti.

Pasakotoja smulkiau nušvietė, kas yra vad.

"laisvoji tremtis", nauja darbo vergų rūšis. Paprastai visi atsilikusieji bausmę priverčiamųjų darbų stovyklose negali atgal grįžti į tėvynę, bet turi apsigyventi tose tolimose Sov. Sąjungos dalyse, kurias jiems paskiria bolševikinė administracija, — dažniausiai Azijoje. Prie tokių vietų "priverčiamieji" neturi teisės išvykti iš nurodytosios srities. Į šios rūšies tremtį siunčiami ne tik tie, kurie yra atlikę nustaitytą bausmę, bet ir tiesiog šion tremtin paskirtieji. Į ją skiriami tiek okupuotų kraštų gyventojai, tiek ir Sov. Sąjungos piliečiai. Kalėjime ji sako susitikusi dvi ruses iš Leningrado, advokatę ir mokytoją, kurios už "nelaikymą liežuvio" buvo į tokią tremtį pasiųstos į Karagandą. Jos ten tikėjosi galėsiančios gauti darbo vėl savo profesijose. Tačiau ši bausmė įrašoma į dokumentus, o tokie asmenys etapo metu buvo laikomi tame pačiame kalėjime su nuteistaisiais priverčiamiesiems darbams, gaudavo tą patį maistą ir turėdavo prisitaikyti prie to paties režimo, tik galėjo su savimi pasiimti ir savąjį leistą bagažą. Pasakotoja buvo amnestuota 1953 m. birželio mėn., bet į Vokietiją per Tapiavos stovyklą Rytprūsiose tegalėjo sugrįžti tik pereitų metų gale. Ir Tapiavoj maistą gavo tokį, kaip ir Vorkutoje. Vorkutoje kalinamos moterys girdėjo gaudus ir jais tikėjo, kad būsiančios amnestuotos visos vokiečių, o vėliau ir pabaltietės.

DANTŲ CHIRURGAS

J. H. CUNNINGHAM

Oxford Chambers
192, North Terrace, Adelaide, S.A.
Specialybė: aukso karūnelės ir aukso tilteliai.

KALBAME VOKISKAL.

NERIZIKUOKITE SAVO GYVENIMO PARTNERIU!

Jeigu esate vienišas, jūs būsite supažindintas korespondenciniu būdu su norimais draugais-ėmis. Naujieji ir senieji australai visų luomų, amžiaus ir religijos yra mūsų tarptautinio klubo nariais. Jokių įsipareigojimų. Dėl platesnių informacijų, pridėdant pašto ženklą atsakymui, rašyti:

Milton's Friendship Club (Reg'd),
Dept. 4 Box 2371 G.P.O., Sydney, NSW.

SUTAUPYSITE PIRKdami TIK GERĄ PREKĘ

Pirkite batus bet kurioje firmos

EZYWALKIN Ltd.

KRAUTUVĖJE

90, Rundle Street	Port Pirie	Hindmarsh
Unley Road	Port Lincoln	Hindley Street
Mount Gambier	Port Adelaide	Gouger Str.

Kiekvienos poros batų patvarumas garantuotas

JEIGU JUMS REIKALINGAS VERTEJAS

— pagelbėti pirkinėjantis —

KLAUSKITE KURĮ NORS MUSŲ PARDAVĖJĄ

Jis nurodys Jums Naujųjų Australų Pirkinėjimosi Biurą.
Ten Jums bus suteikta pagalba Jūsų gimtąja kalba

P A S

John Martin and Co. Limited

The Big Store Rundle St. Adelaide

UZ GELEZINĖS UZDANGOS

MIRĖ IR ARKIV. M. REINYS

Gautosiomis iš Lietuvos žiniomis, Vladimiro kalėjime prie Maskvos, neišlaikęs bolševikinio kalėjimo sąlygų, mirė pasižymėjęs lietuvių veikėjas, buv. užs. reik. ministeris ir Vytauto Didžiojo Un-to profesorius, arkiv. M. Reinys. Apie jo mirimą yra gavę žinią ir Vilniaus vyskupijos dvasininkai.

Tuo būdu laisvuosius Vakarus pasiekusios skirtingais keliais žinios apie Kasiadorių vysk. Teof. Matulionio mirtį ir arkiv. M. Reinio likimą pasitvirtina, tik nesutampa žinios apie dekaną Mironą. Tame pačiame Vladimiro kalėjime, 120 mylių į šiaurę nuo Maskvos, laikytas, bet vėliau paleistas britų karys Frank Kelly savo atsiminimuose, kuriuos išspausdino britų "Empire News" š.m. kovo 7 d. numeryje pasakoja, kad buv. ministeris pirm. dek. Vl. Mironas numiręs ant jo rankų. Lietuviai dvasininkai nesitikėjo gyvi išėisį iš kalėjimo, tačiau, nepaisant to, buvo labai ramūs ir dažnai guosdavo kitus. Tai buvo puikūs žmonės, — rašo Kelly, — kurių jis niekad neužmirš. Jie dalindavosi su kitais ką turėdami.

Pats save Kelly laikė esant Vladimiro kalėjime visų užmirštų žmogum. Kalėjime buvo visokių žmonių — kat. dvasininkų, filosofijos profesorių, medikų ir muzikų, ir paprasčiausių ūkininkų ar darbininkų, lietuvių, latvių, totorių, sibiriečių, kurie dar niekadoms savo gyvenime nebuvo matę tramvajaus, rumunų, lenkų ir vokiečių. Kelly, protestuodamas prieš jo kaltinimą, bet, pasinaudodamas leidimu du kartus per metus rašyti, siųsdavo savo protesto pareiškimus Stalinui, Molotovui ir vyriausiajam Sovietų prokurorui, kad būtų peržiūrėta jo byla ir jis būtų paleistas. Bet visuomet gaudavo į juos tą patį atsakymą: "Ne!". Kartą, patekęs visiškon desperacijon, net parašė prašymą, kad jį sušaudytų. Ir šį kartą atėjo stereotipiškas atsakymas: "Ne!". Paskutinį kartą, kai matėsi su arkivyskupu, tas britų kariui pastebėjo: "Telaimina Jus Dievas. Aš visuomet už Jus melsiuos!". Tokie tai buvo lietuviai dvasininkai, kurių po 7 kalėjimo metų paleistas į laisvę F. Kelly sakosi negalįs ir negalėsias užmiršti.

SOVIETINIO GYVENIMO KRONIKA.

* Sov. Sąjungoje, o tuo pačiu ir Lietuvoje, kaip oficialiai skelbiama, "atsižvelgiant į piliečių ir visuomenės organizacijų prašymus", dar daugiau išplėstas TS AT prezidiumo 1950 m. sausio 12 d. įsakas "dėl mirties taikymo

LIETUVOS ATSTOVO PASKYRIMAS BONNOJE

Dėl Lietuvos atstovo paskyrimo Bonnoje vokiečių spauda taip atsiliepė:

RHEIN - NECKAR ZEITUNG Heidelberg: "Paskirtas Lietuvos egzilinis atstovas. Bonna (dpa) Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas paskyrė ministerį Dr. P. Karvelį delegatu prie federalinės Vokiečių vyriausybės. Kaip pranešama iš užsienio reikalų ministerijos, užsienio reikalų ministerija ir federalinė vidaus reikalų ministerija savo lig šiolinėje administracinėje praktikoje laikė Pabaltijo valstybes teisine prasme ir toliau egzistuojančiomis, todėl atitinkamai pagal tai lietuviai, estai ir latviai kaip tokie nebuvo traktuojami Sovietų piliečiais".

FRANKFURTER ALLGEMEINE: "Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas paskyrė ministerį Dr. Karvelį ryšinininku prie federalinės Vokiečių vyriausybės (dpa)".

DIE WELT-ESSEN: "Bonnoje — egzilų atstovas. Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas paskyrė ministerį Karvelį delegatu prie federalinės vyriausybės. Federalinė Vokietijos Respublika laiko Pabaltijo valstybes teisiškai toliau egzistuojančiomis. Pagal tai lietuviai, latviai ir estai nėra traktuojami Sovietų piliečiais".

FRANKFURTER RUNDSCHAU: "Paskirtas Lietuvos egzilinis atstovas. Bona (dpa). Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas paskyrė Dr. Karvelį delegatu prie federalinės Vokiečių vyriausybės."

DONAU KURIER: "Lietuvių atstovas Bonnoje. Bonna (dpa). Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas paskyrė ministerį Dr. P. Karvelį delegatu prie federalinės Vokiečių vyriausybės, nes užsienio reikalų ministerija (Auswaertiges Amt) Pabaltijo valstybes laiko teisine prasme ir toliau egzistuojančiomis, ir pagal tai lietuviai, estai ir latviai yra trak-

tėvynės išdavikams, šnipams, diversantams... esant sukinančioms aplinkybėms" ... Praktika parodė, kad daug lietuvių, nuteistų 25 metams, kaip tik ir buvo nubausti pagal šią sudėtį. Tuo būdu atveju jiems, gaminas dalyktas, ne vienu atveju gali būti taikoma mirties bausmė.

* Jau "įvertinti" ir Lietuvos dailininkų kūriniai, kurie buvo pasiųsti į Maskvos dekadą. "Įvertinimo" išklaudyti ir pasimokyti iš rusiskosios "kultūros" buvo pasiųsta į Maskvą per 40 dailininkų. Išsiaiškinti, kad "dar per maža kūrinų, kurie vaizduoja šiandieninę lietuvių buitį ir darbą". Kalbas pasakė kultūros min. pav. Cerniauskas, dail. A. Zmuidzinavičius ir kt.

* Gautosiomis žiniomis iš anapus geležinės uždangos, šiuo metu visoje Sov. Sąjungoje ir jos satelituose vyksta Berijos šalininkų "medžioklė". Jei prie kurių negalima prikišti, tai tokie bent perkeliama kitur — "rehabilituoti".

Ir Lietuva yra gavusi apie 2.000 tokių turinčių "rehabilituoti" sovietinio saugumo pareigūnų,

nepageidaujamų Rusijoje kaip tarnavusių pre Berijos ir buvusiu jo sandarbininkų. "Sijojimas" vyksta ir Lietuvoje. Po Stalino mirties penktą kartą keičiamas tik vidaus reikalų ministeris.

* Į Kijevo dalyvauti Ukrainos prijungimo prie Rusijos 300 m. sukakties "džiaugsmingame minėjime" buvo pasiųsti Lietuvos kp. ck sekret. M. Šumauskas, kom. jaunimo ck sekret. Ratkutė, operos solistė Petruskeviciūtė, teikintojas Remenčius, Eisiškių rajonų Melnikaitės vardo košūtkio pirmininkas Babraitis.

* Lietuvoje smarkiau pradėtas vykdyti "turizmas", kurį Vilniaus radijas š.m. gegužės mėn. 5 d. pranešime vadina "jauniausia Lietuvos sporto šaka". Mat, "vis daugiau atsiranda ekskursijų ir turistų iš broliškųjų respublikų" š.m. vasarą "čia atvyks jauni turistai iš Ukrainos, Azerbeidžano, Gruzijos, Sverdlovsko." Tam tikslui "stoja rikiuotėn" turistinė stotis, o "sezoninės bazės" atidarytos Vilniuje, Kaune, Priekulėje, Zarasuose ir kt. Vasarą

įsakyta įvykdyti per visus rajonus esančią, kurioje turės dalyvauti 5.000 berniukų ir mergaičių.

Po jos bus "žygis su valtimis" Vilniaus-Klaipečių maršrutu Nerimi, Nemunu ir Kuršių mariosimis. Taip pat visa eilė moksleivių bus pasiųsti "turizmo tikslais" į "broliškąsias respublikas" — "susipažinti su Maskvos ir Kijevo žymybėmis".

tuojami kaip tokie, bet ne kaip Sovietų Sąjungos piliečiai".

DEGGENDORFER DONAUBOTE: "Paskirtas lietuvių egzilinis atstovas. Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas paskyrė ministerį P. Karvelį delegatu prie Vokietijos federalinės vyriausybės."

BENRATHER TAGEBLATT: "Vyriausiasis Išlaisvinimo Komitetas paskyrė ministerį Dr. P. Karvelį delegatu prie Vokiečių federalinės vyriausybės."

DIE NEUJE ZEITUNG Berlyne: "Egziliniai lietuviai pasiuntė atstovą į Bonną. Bonna (UP). "Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas" prie federalinės vyriausybės paskyrė delegatą, kuris turi atstovauti lietuvių egzilinei vyriausybei. Ministeris Dr. P. Karvelis šias pareigas perėmė."

REUTLINGER GENERAL-ANZEIGER: "Egziliniai lietuviai buvusį ministerį Karvelį paskyrė savo delegatu prie federalinės vyriausybės Bonnoje".

Pasirodžiusios kai kurioje lietuvių spaudoje žinios, esą, Lietuvos atstovavimo reikalas prie federalinės Vokiečių vyriausybės yra patvarkytas greta VLIKO delegato paskyrimo, yra be pagrindo.

SIUVAMOS MAŠINOS

Apžiūrėkite puikias vokiečių siuvarmašias mašinas ANKER. Lopo, ado, netgi siuvinėja. 10 metų garantija. 1500 dūrių per minutę. Turime taip pat 100 acnaujintų siuvarmų mašinų. Grynas arba ilgam išsimokėjimui.

SMITHS 219 Rundle St., Adelaide. Telef. W 1003.

TAUTISKI DIRBINIAI:

ilgos juostos £3.10.0, kaklaraiščiai £1.5.0, įvairios kitos juostos ir juostelės nuo 6 šil. iki £1.10.0. Išpildomi specialūs užsakymai. Kreiptis AL Leidykla.

LIETUVIAI PASAULYJE

ARGENTINA

* Steigiamas lietuvių tautinis muziejus, kuriame bus laikoma vertinga lietuviškosios tautodailės medžiaga. Pradžiai jau yra Stankūnų padovanotoje viloje Villa del Digue. Jis bus plečiamas toliau. Dabar jį tvarko A. Mikėlionienė. Argentinoje steigiamam Lituaniškosios Muziejui argentinietis kultūrininkas Ezequiel De Elia padovanojo liuksusinį 1925 m. Milane išleista

italų k. G. Salvatorio veikalą apie lietuvių liaudies meną

"L'Arte Rustica e Popolare in Lituania". Aktyviau kultūriniam darbe pradeda reikštis ir Argentinos lietuvių jaunimas. I. Andriūškytė iš lietuvių k. išvertė į ispanų k. lietuvių teatralų vaidintą dramą "Valkata" ir pradėjo su kitomis lietuviškomis jos repetitijas.

* Buenos Aires Lietuvių Klube buvo demonstruotos kelios filmos, kuriose gražiai pasirodė lietuviai skautai, dalyvavę 47.000 skautų stovykloje JAV-bėse ir drauge su 46 kitų tautų skautais 1947 metų skautų stovykloje Prancūzijoje. Filmas pavaizduoja, kaip jie gražiai atstovavo savo tautai.

* Lietuvių Taut. Meno Ansambliis "Daina" pakartotinai stato Avellanedoje K. Binkio "Atžalyną".

AUSTRIJA

* Austrijos LB valdybą sudaro: pirm. mons. K. Razminas, sekretorius E. Geibavičius, išdėininkas M. Krikštana- vičius. Tautos Fondo įgalotiniui paskir- tas kun. K. Kuzmickas.

* Vienoje mirė sulaukusi 81 m. am- žiaus E. Baronienė, buvusio "Metropo- lio" Kaune savininko žmona.

* Austrijoj lietuvių biblioteka turi apie 200 knygų.

BRAZILJA

* Brazilijoje lankantis Libano prezi- dentui Chamoun, jam pagerbti rengia- mose iškilmėse ir priėmimuose dalyvavo ir Lietuvos atstovas Dr. Meieris. Ypatin- gai iškilmingos buvo vaišės, kurias prezi- dentas Getulio Vargas iškėlė Cateto rū- muose.

* Viktoras Janušauskas, jaunas ir ga- bus braižytojas, dirbęs Aviacijos b-vėj "Cruzeiro do Sul", kartu su tėvu Dr. Ja- nušausku ir motina š.m. gegužės mėn. 19 d. išvyko į Venecuėlą, išgyvenęs Bra- zilijoj 4 metus.

* "Jornal do Brasil" paskelbė svetim- šalių, priėmusių 1953 m. Brazilijos pilietybę, statistiką. Pirmoj eilėj eina lenkai — 787, po jų vokiečiai, portugalai, ru- munai, italai, vengrai, rusai, austrai, ja- ponai, libaniečiai, sirai, ispanai, liet- uviai — 68 ir kt., iš viso 3.581. (Latvių tik 8 priėmė 1953 m. Brazilijos pilietybę).

D. BRITANIJA

* Lietuviai V. Fidleriai Londono un- tatas per iškilmingą aktą įteikė "Bachelor of Science" diplomą cum laude.

ITALIJA

Iš lietuvių gyvenimo.

Gegužės 13 d. Sv. Kazimiero Liet. Ko- legijos koplyčioje buvo atnaujintas Lie- tuvos paaukojimas Marijos širdžiai, pa- darytas Lietuvos vyskupų tremtyje prieš trejus metus. Iškilmingą aktą atnaujin- mą atliko vysk. V. Padolskis. Šią iškil- mingą ceremoniją gegužės 17 d. numeryje aprašė Vatikano laikraštis "L'Osser- vatore Romano".

* Lietuvė dailininkė Sofija Pacevičienė dalyvauja su savo 23 kūriniiais kartu su 5 italų dailininkais meno parodoje, atida- rytoje š.m. gegužės 20 d. Romos miesto Parodos rūmų Meno Galerijos patalpose. Paroda buvo atidaryta ligi birželio 3 d. Daugumas dailininkės kūrinių yra lietu- viškais tautiniais motyvais, ir jais lan- kytojai gyvai domėjosi.

* Kun. Juozas Grabys š.m. gegužės 21 d. sėkmingai apgynė Gregorianum un- te Romoje disertaciją "Dvasinė paguoda pagal šv. Gregorijų Didįjį".

JUNGTINĖS AMERIKOS V-bės

* Los Angeles klebono kun. J. Kučin- gio iniciatyva organizuojamas komite- tas, kuris rūpintis nupirkti namus Vasario 16 d. akto signatarui prof. M. Bir- žiškai apgyvendinti ir toliau sudaryti pa- lanknesnes kūrybai sąlygas.

* Bostone sėkmingai veikia naujas liet. radijo pusvalandis "Laisvės Var-

pas", vadovaujamas P. Viščinio. Jis du- da grynai tautinę kultūrinę programą, pajvairinamą lietuviškos muzikos.

* Studentai JAV-bėse ruošiasi išleisti studentų metraštį. Lietuvių Studentų Sąjunga JAV-bėse turi narių apie 600, o iš viso lietuvių studentų Amerikoje esama apie 700. Lietuvių studentų, kaip pasižymėjusių, vardą rasime minint ir amerikiečių mokslinėje spaudoje, ir pa- gerbiant per visos eilės un-tų atžymėjimus. Tuo būdu lietuvių aukštuosius mokslus einąs jaunimas savo gražiu pa- vyzdžiu daro garbę ir savo tėvų žemei.

KANADA

* Vasario 16 d. gimnazijai remti komi- sijos posėdyje dalyvavo kr. valdybos na- riai J. Matulionis ir V. Vaidotas. Kon- statuota, kad BALFo nutarimas nesiūsti aukų gimnazijos rūmams atsiliepi neigiamai iš viso į aukų rinkimą Kanadoje. Būreliai ne visi laiku atsiskaito. Naujų nesusiorganizuoja. Bendras pageidavi- mas — kad ginčas tarp Balfo ir Vokietij- jos krašto valdybės būtų baigtas kaip niekam neįdomus ir bendram reikalui žalingas. Nutarta aukų rinkimą tiek rū- mam, tiek pačios gimnazijos mokinių iš- laikymui sustensyvuoti, nes techniniai reikalai — kaip persiųsti pinigus — ne- gali nustelbti pačio esminio reikalo, kaip dabar ir buvo įvykę.

KOLUMBIJA

* Kolumbijoje esantiems apie 500 lietu- vių informuoti pradėtas leisti naujas žurnalo pavaldos informacinis leidinys "Tėvynės Aidas". Redakcijos žody pasi- sakyta prieš politinį skaldymąsi ir lei- dinyje duodama plačiai informacinės me- džiagos. 1-ji puslapis puošia Kolumbijos resp. prezidento gen. Rojas Pinilla pa- veiksias. Kolumbija yra ypač nemažai prisidėjusi prie Lietuvos teisių viešai gynimo, o dabartinis jos prezidentas sa- vo asmeniniu architektu yra pasirinkęs lietuvių A. Tylių. Leidėjas — kons. St. Si- rutis. Persiorganizavo ir Kolumbijos LB krašto valdyba. Dabar ją sudaro: kun. V. Vaičiūnas, ats. pulk. Kazitėnas ir Dr. A. Liaugminas.

PRANCŪZIJA

* Europos LB pirmininkų konferencija numatoma susaukti š.m. liepos 11-12 d. Paryžiuje. Konferencijoje bus aptarti aktualieji Europos lietuvių bendruome- nių reikalai.

SVEICARIJA

Mirė prof. Ereto žmona.

Š.m. gegužės 20 d. Baselyje mirė lietu- viams gerai pažįstama veikėja Ona Ja- kutytė — Eretienė, su prof. J. Eretu su- kūrusi šeimą 1925 metais. Jų šeima Bas- elyje sudaro tarytum lietuvišką salą svetimam krašte. Šeimoj nebuvo girdėti kitokio žodžio, kaip lietuviškas. Visi 5 jų vaikai: 1 sūnus ir 4 dukterys savo ha- moningu sugyvenimu šeimoje gali eiti pavyzdžiu. Palaidota š.m. gegužės 22 d. Baselyje. Karstas skendo gėlėse ir žalu- mynuose, tarp jų buvo ir puošnus su trispalviu kaspiniu šveicarijos LB vaini- kas. Per laidotuves šveicaras klebonas ir lietuvis kun. Burzdžius nušvietė vėlo- nės gyvenimą ir nuopelnus savajam kraštui. Šveicarijos LB vardu atsisveiki- nimo žodį pasakė krašto valdybos pirm. A. Paulaitis, nurodydamas, kad O. Ere- tienės gyvenime tebuvo vienas tikslas ir idealas — Lietuva. Prof. J. Eretas žmo- nos mirties dieną šveicarijos LB pirmi- ninkui pareiškė: "Aš pasilieku tas pats. Mano mirusios žmonos darbas bei parei- gos yra atitekusios mums, ir mes josios dirbtąjį darbą ir toliau dirbsime su vi- sišku pasišventimu". Profesorius ir šian- dien, kaip ir laisvosios Lietuvos laikais, sielojasi ir rūpinasi visais lietuvių tautą ir Lietuvą liečiančiais klausimais. Rašo straipsnius į žymiausias laikraščius ir žurnalus, keldamas lietuvių tautos kultū- rą ir jos vertybes viešumon. Vienas iš žymesniųjų pastarojo meto jo darbų — medžiaga apie lietuves moteris ir kitas pabaltietes moterų leksikonui "Frauen Lexikon".

VENECUELA

Tikisi PLB seimo.

Venecuėlos LB taryba savo posėdyje š.m. gegužės 9 d. pritarė minčiai sušaukti PLB seimą, ir tikisi, kad šiemet tai bus įvykdyta.

* Venecuėloje gražiai reiškiasi savo veikimu lietuviai skautai. Iškilmingai

"REIKŠMINGAS PAMINKLAS SPAUDOS ATGAVIMO SUKAKČIAI"

Šių metų gegužės 7 d. sukako 50 metų, kai pradėjo Lietuva atgavo spaudą. Kei- tyj Lietuvos nepriklausomybę tai buvo vienas didžiausių laimėjimų, kuris buvo pareikalavęs 40-ties metų pavojingų įtemptų pastangų, kurias Vaižgantas pavadino kova dėl kultūros. Ši lietuvių kova dėl savos spaudos yra vienintelis sitokios rūšies reiškinys pasaulio tautų gyvenime. Todėl suprantama, kad jis šiais metais bus įvairiai minimas gausių lietuvių organizacijų laisvame pasauly.

Tačiau šio svarbaus įvykio minėjimas neturi pasibaigti žodžiais, nes tėvynėje pasilikusieji tautiečiai dėl mūsų kultūrs tebekovoja žyniai sunkesnėse aplinky- bėse negu spaudos draudimo metu. To- dėl mes, laisvėj gyvenantieji, turime atlikti bent vieną bendrą žymų darbą kuris būtų vertas tiek knygnešių, tiek šių dienų nežinomų kovotojų pastangų ir aukų. Mes manome, kad tokiu bendru darbu turėtų būti Vasario 16 Gimnazijos namų galutinis išpirkimas, jos patalpų praplėtimas bei įrengimas su reikalingo- mis mokslo priemonėmis, kad gimnazija taptų pavyzdingu nuosavos kultūros židini- niu, kur gerų mokytojų vadovybėje ga- lėtų bresti jaunos lietuviškos sielos — būsimieji kovotojai dėl lietuviškos kul- tūros ir Lietuvos laisvės. Šitas židinys yra reikalingas ne vien vidurinio mokslo jaunimui. Vasaros atostogų metu, kai gimnazija nedirba, čia galėtų atostogau- ti lietuviai moksleiviai, kuriems, išbars- tytiems po Vokietiją, grėsia pavojus nu- tausti. Kalėdų ar Velykų atostogomis čia galėtų susirinkti lietuviai studentai, studijuoją įvairiuose Europos universite- tuose, savo studijų dienomis atlikti pasi- tarimus lietuvių kultūros klausimais.

Turėdami prieš akis šiuos reikalus ir minimos sukakties svarbą, pasiryžom kreiptis į visus lietuvius laisvajame pa- sauly, prašydami ir ragindami lietuvių organizacijas paskeibti bei pravesti va- jų Vasario 16 Gimnazijos namų fondui ir jos pedagoginiams reikalams. Žinome ir suprantame, kad yra ir kitų kultūrinių sumanymų, kuriuos reikia palaikyti. Bet juos visus iš karto remiant, nė vieno ne- galima tinkamai patenkinti ir ant kojų pastatyti. Norėdami, kad lietuvių kultū- ros bei švietimo rėmimas taptų planin- gas, mes siūlome tą darbą pradėti nuo pilnos visiems lietuviams skirtos gimna- zijos, kuri šiais sukaktuvinais metais turi išpirkti savo namus galutinai. Šiam ir kitiems augščiau suminėtiems tiks- lams pirmiausia ir reiktų skirti žymią dalį aukų nuo šių metų gegužės iki 1955 metų gegužės.

Kreipdamiesi į visus lietuvius, gerai atsimename, kad žymus skaičius asmenų yra nuosirdžiai supratęs bent vienos lie- tuvių gimnazijos reikšmę ir jos rėmėjų būreliuose atlieka svarbų darbą — jie kas mėnesį suveda aukų gimnazijai iš- laikyti. Tačiau šitų tikrųjų gimnazijos ramsčių pastangomis turi ateiti į talką visi lietuviai patriotai ir visi tie, kurie yra iššęje vieną ar kitą lietuvių mokyklą. Kadangi jos visos buvo išlaikomos čia

paminėta šiemetinė skautų patrono die- na. Išleistas naujas numeris skautų lei- dinio "Vyties Kelias".

LAISKAS IS BRAZILIJOS

* Ir Lietuva dalyvaus pasaulinėje pa- rodoje. Sao Paulyje paskelbtame "IV Centenario" Komiteto pranešime tarp 36 valstybių, kurios dalyvaus Sao Paulo 400 metų sukaktuvių iškilmėse, minimos ir Lietuva, Latvija ir Estija. Aišku, iš tų šalių, gyvenančių po rusų okupaciniu jungu, niekas neatvažiuos. Jas atstovaus laisvieji ir jų vaikai, kurių Brazilijoje yra daug. Į "IV Centenario" Spaudos Komisiją įeina kun. A. Arminas, Al. Bumbliis, rašytoja K. Pažėraitė, J. Anta- naitis ir H. Valančius. Ši komisija turės paruošti lietuviškos parodos skyriaus katalogą ir brošiūrą, kuriuose parodos lankytojams bus suteiktos svarbiausios informacijos apie Lietuvą, lietuvių tau- tą ir mūsų koloniją Brazilijoje.

* Rio. — Gegužės 9 d. Sv. Rožančiaus bažnyčioje lietuvių pamaldos buvo skir- tos Motinos Dievai. Atitinkamą pamokslą pasakė kun. J. Jakubauskas. Per pa- maldas giedojo S. Paulo Lietuvių Bend- ruomenės Choras, kuris buvo atvykęs į Rio.

* Londrina (Paranos apsk.). — Algir- das Petrauskas, išlaikęs konkursinius egzamenus, šiemet įstojo į Medicinos Fa- kultetą Curitiboje. Petrauskai gyvena Arapongoje, apie 1.500 km. nuo Rio, turi savo ūkį — kavos plantaciją. Algirdas, lankydamas Londrinoje gimnaziją, jau buvo radijo stoties pranešėjas.

Rašo Ed. Girėis.

lietuvių sudėtais mokesčiais, čia lietuvių aukomis, todėl ir tų įvairių lietuvių mo- kyklų buvę auklėtiniai turi labiau pa- justi pareigą negu kiti prisidėti prie lie- tuvių švietimo. Šitaip bendromis pastan- gomis ir aukomis turi būti sukurtos są- lygos neturtingiems, geriems ir gabiems lietuvių jaunuoliams ir jaunuolėms mo- kytis ir bresti lietuvių kultūrai ir Lietu- vai. O tokio lietuviško jaunimo gražus ir didelis būrys kaip tik yra sutelktas Vasario 16 Gimnazijoj (Huttenfeld b. Lampertheim, Vokietija).

Mes tikime, kad šių trumpų žodžių visi lietuviai supras gyvą reikalą turėti bent vieną šitokį nuosavą kultūros židinį Eu- ropoj, atsimindami, kad kitų tautų išei- viai ir tremtiniai jų čia turi daugiau. Šitą židinį savo jaunimui mes turime ga- lutinai įrengti šiemet, kad, minėdami 50-ties metų spaudos atgavimo sukaktį, galėtume gryna sąžine išstarti knygnešio ir partizano vardus.

pas.: S. Antanaitis, inž. J. Augus- taitis, O. Bačkienė, M. Bajorinas, kun. Dr. V. Balčiūnas, prof. J. Baltrušaitis, T. A. Bernatonis, J. Glemža, A. Griniuvienė, prof. Dr. Z. Ivinskis, kun. A. Keleris, Dr. V. Literškis, S. Lozoraitis, Dr. A. Macei- na, arch. J. Pajaujnis, Pr. Zundė, prof. S. Žymantas.

ELTOS kronika

* Free Europe prezidento kvietimu U RT valdytojas Dr. P. Karvelis buvo nu- vykęs į Frankfurtą. Ta proga presiden- tas Mr. Shepardon Dr. P. Karveliui įteikė politinę deklaraciją ir asmenišką, kaip Baltų Tarybos gen. sekretoriui, laišką, pareiškdamas Free Europe var- du, kad Pabaltijo valstybėms bus teikia- ma visokia parama jų kovoje už išlaisvi- nimą. Mr. Shepardonso deklaracija bus paskelbta birželio 15 d. per deportacijų minėjimą Bonnoje. Ta pačia proga Dr. P. Karvelis su Mr. Abbey, Free Europe Ci- tizens' Service direktorium, ir Mr. Cra- ne, jo pavaduotoju, tarėsi aktualiaisiais reikalais.

* Federalinės Vokietijos ministeris iš- tremtiesiems, pabėgėliams ir nukentė- jusiems nuo karo, prof. Oberlanderis, pa- dėkodamas URT valdytojui Dr. P. Kar- veliui už atsiųstą sveikinimą jo išrinki- mo į BHE (Bund der Heimatvertrieben- en und Entrechteten) pirmininkus proga, pažymėjo, kad jo partija visai sąmonin- gai savo politiniu uždaviniu stato Paba- ltijo valstybių įjungimą į laisvają Euro- pą ir įtraukia tai į savo programą. To- liau ministeris užtikrino, kad jis rem- ne tik mūsų pastangas išsilaivinti, bet kad jis taip pat lietuviams padės čia siekiant susidaryti egzistenciją, o svar- biausia — pažada savo pagalbą išlaikyti ir uždėti mūsų tautiniam savitumui.

Kaip Lietuvos atstovas prie federali- nės Vokiečių vyriausybės, Dr. P. Karve- lis turėjo pasitarimą min. Oberlanderio vadovaujamoj ministerijoj su minist- riadirigentu Dr. Riedel ir ministerio re- ferentais Dr. Goldschmied ir Dr. Wolf- rum. Visos trys Pabaltijo valstybės yra paprašytos pateikti pageidavimus, kaip jos norėtų, kad būtų tvarkomi Fed. Vo- kiečių respublikoj kultūriniai reikalai. Sutartinai su LIT ir Vokietijos Krašto Valdyba artimiausiu metu bus lietuvių pageidavimai pateikti.

* Sukaktuviniai Lietuviškosios Spau- dos Metai, ypač atsidėjus minimi JAV- bėse, baigsis ateinančių metų gegužės 7 d. JAV LB LOKas tuo reikalu buvo iš- siuntinėjęs apygardų ir apylinkių valdy- boms atitinkamus pranešimus su atsi- šaukimu. Lietuviškosios Spaudos Metų darbas atliekamas visų lietuvių sutelk- tomis jėgomis. Drauge populiariama ir visokiais būdais remiama lietuviškoji spauda, knygos, bibliotekos, "iškasami" senieji ir nusipelnę spaudos darbininkai, knygnešiai, spaudos platintojai etc. Kad veiklos svarbiausieji metmenys būtų už- fiksuoti istorikams ir išliktų ateičiai, VLIKO išlaikomo Pasaulio Lietuvių Archyvo direktorius V. Liulevičius yra pasiūlęs kiekvienam organizuotam vie- netui rašyti kronikas. Tam tikslui buvo pasiūlyta prie valdybų iškviesti ar iš- rinkti dar vieną asmenį kronikininko ir PLA talkininko pareigoms atlikti. Viso pasaulio lietuvių istorinė medžiaga ren- kamą ir konservuojama PL Archyve. ten jos kiekis nuolatos didėja.

IŠTIKIMIAUSIAS DRAUGAS — LIETUVIŠKA KNYGA!

Įsigykite ją!

Redaguoja O. A. Pridotkaitė

VAIKAI PRIVALO SPORTUOTI.

Vasaros atostogos kelia klausimą tiek vaikams tiek ir jų auklėtojams: kaip ir kur geriau jas praleisti. Pajūris ir provincija yra tinkamiausias vietas, bet dar yra pravartu žinoti kaip praveisti žaidimus, kokio pobūdžio jie turėtų būti ir kokia fizinio lavinimo rūšis yra reikalingiausia.

Vaiko fizinis vystimasis vyksta labai harmoningai nuo gimimo iki jaunuolio. Į visas jo (vaiko) organizmo dalis turėtų būti atsižvelgta kaip į pagrindines — fundamentales ir pratimai turėtų būti atitinkamai parengti.

Kiekvienais metais vaikas įgyja ką nors naujo; yra lygsvaros laikotarpis, miklumo, vikrumo laikotarpis, ritmo laikotarpis. Žaidimai bei fiziniai pratimai ir turi išvystyti šių laikotarpių ypatybes.

FIZINIAI PRATIMAI

Švedų gimnastikos pagrindas yra lėtas ritmas, kuris dažnai vienu ir tuo pačiu judesiu apjungia įvairias muskulų grupes, harmoningai lavina kūno muskulų ir kvėpavimą. Šis metodas turi tokį didelį atgarsį fiziniame auklėjime vien tik dėl to, kad jis yra griežtai priešingas atletikai. Jo (metodo) judesiai yra gana nuobodūs, įkyrūs, neauklėja nei vienos iš šių savybių kaip: drąsa, pasiryžimas, vikrumas, entuziazmas, žvitrumas, šaltakraujiškumas.

Naturalusis Herberto metodas apima kelias šakas: bėgimą, ropojimą šliaužimą, šokimą, sliuogimą. Tai yra puikūs pratimai natūraliai, "laukinei" vaiko prigimčiai auklėti. Šis metodas yra visapusiškai tinkamas, bet, kad būtų išvengta susižeidimų, reikalauja tinkamos vietovės, prityrusių auklėtojų ir nervinės įtampos, kuri protiniai mokyklos suoluose išvargusiems vaikams būtų žalinga.

KĄ VEIKIA LIETUVĖS PASAULYJE

* Ada Korsakaitė, studijuojanti meną Los Angeles, yra pakviesta dalyvauti Philadelphia's Print Club surengtoje litografijos kūrinių parodoje.

* H. Montvilienė baigė matematikos studijas New Yorko u-te magistro laipsniu.

* Regina Rauchaitė šį pavasarį baigė Mundelein kolegiją Chicagoje ekonominių mokslų bakalauro laipsniu. Šiuo metu aktyviai reikišiasi studentų organizacijose ir yra Liet. Stud. Sąjungos Centro Valdybos sekretorė.

* Angelika Lakytė, gyvenanti su tėvais Sarandi, Argentinoje, su pagyrimu baigė Avellanedos komercinę mokyklą.

* Danutė Giterytė Avellanedoje, Argentinoje, baigė ketvirtą gimnazijos klasę "Colegio Mitre" pirmąją mokine ir gavo pasižymėjimo medalį, nes iš visų mokslo dalykų turėjo aukščiausius pažymius. Praeitais metais ji persoko vieną klasę ir taip pat įėjo pirmąją mokine. Nors jos tėvai yra tremtiniai, bet, užsirdidama už anglų kalbos pamokas, lanko medicinos fakulteto laisvas paskaitas ir anglų institutą. Taip pat yra veikli skautė.

* Irena Ausiūkaitytė, praėjusiais metais baigusi kolegiją Wichita, Kansas, šiemet studijuoja Loyolos universitete Chicagoje.

PRAKTIŠKI PATARIMAI

Kinetišką porceleną (China)
plaukite šiltu muiluotu vandeniu. Dantų šepetėliu iššepetiuokite sudūrimus bei ornamentus (kur kempinė neprieina). Perplaukite ir švari skuduru iššluostykite.

Varij
plaukite šiltu muiluotu vandeniu ir šepetėliu. Išdžiovinkite ir ištepkite specialiu valymo skysčiu. Nudžiuvus gerai vilniniu minkštu skuduru išblizginkite.

* Svogūnų kvapas nuo rankų praicina jas įtrynus gabalėliu nevirtos bulvės.

* Ar valgant daug vitaminų didėja svoris? Ne, tik kolorijos didina svorį. Kadangi vitaminai neturi kalorijų, svoris nedidėja, tačiau jie atlieka esminį darbą: apsaugoja žmogų nuo dietos trūkumų.

Sportas, kurį kai kuriuose kraštuose pradeda praktikuoti labai jauni vaikai, formuoja charakterį. Vaikas išmoksta ramumo, disciplinos, susivaldymo. Jis užgrūdina kūną ir charakterį, bet (išskyrus lengvai praktikuojamą plaukimą ir ėjimą — grynai gimnastikos šakas) turi dar tą blogybę, kad per anksti išvysto muskulų sistemą ir tuo gali pakenkti augimui.

UŽSIĖMIMAI PAGAL AMŽIŲ.

Iki 4-6 metų vaikas išmoksta vaikščioti ir bėgioti. Šis amžius yra pats tinkamiausias mokytis plaukimo. Šio amžiaus vaikas privalo kuo daugiausia būti gamtoje, priprasti prie tyro oro, vandens, saulės, bėgiojimo basomis kojomis, oro permaitin.

Tarp 6-12 metų išvystoma judesio koordinacija, vikrumas, ritmas, lygsvara, pastabumas. Tai žaidimų amžius: sviedinys, supuoklės, plastika, šokinėjimai ir pan.

Šie žaidimai yra mėgiami. Dėl to šio amžiaus vaikus ypatingai patraukia skautybė.

Po 12 metų jau galima pradėti aktyvesnį fizinį lavinimą ir elementarinį sportą.

Reikia susirūpinti harmoningam organizmo išvystymu, todėl neparatina jaunam vaikui praktikuoti jėgos reikalaujantį sportą. Išbandykime čiuožimą slidėmis ir pačiužomis (kur tai yra galima), jojimą, nardymą, tenisą, krepšinį.

Atletika tikra to žodžio prasme, rutulio stūmimas, lankai, boksas, bėgimo lenktynės, futbolas, dviračių lenktynės, imtynės turėtų būti praktikuojamos ne jaunesnių kaip 16 metų amžiaus jaunuolių ir turinčių teigiamą daktaro sutikimą.

(Pabaiga kitame AL numeryje)

Šeimininkėms

KAIP IŠVIRTI GERĄ BULJONĄ

Mėsa, skirtą buljonui, nuplaukite šaltu vandeniu ir truputį nusausinkite skuduru. Paprastai imama tokia norma: 5-6 asmenim reikia imti 2-3 svarus jautienos mėsos ir po ketvirtį l. vandens asmeniui. Buljonui mėsa turi būti neperdaug riebi. Kaulus galima perkirsti išilgai, kad geriau išvirtų. Buljoną užkaiškite ant didelės ugnies ir eiskite tris kartus užvirti. Po to virinti ant lengvos ugnies apie 2 valandas. Nereikia buljono papildyti verdančiu vandeniu, nes jis darosi neskanus. Paprastai buljonas nuverda apie pusę. Prieskonius dėkite ne iš karto, bet po to, kai nugraibot putas. Kai kurios šeimininkės putų negraibo, nes jose yra daug maistingų medžiagų. Putos po kiek laiko visvien nusėda dugnan ir, kai perkošit buljoną, tai jos skaidrumo nepagadina.

Pagrindiniai buljonui prieskoniai yra svogūnai, morkos, petruškos ir salierai. Jeigu buljoną persūdėte, tai sūrumą galima sumažinti šiuo būdu: į švarų skudurėlį supilkite stiklinę gerų miltų arba švarių ryžių, skepetaitę užriškite ir įdėkite į buljoną. Verdami miltai ar ryžiai sugeria druską, bet buljonas pasidaro balšvas.

Jei norite praskaidrinti buljoną, tai paminkite dviejų kiaušinių baltymus, išplaukite ir pilkite į verdantį buljoną. Leiskite gerai pavirti. Baltymai sutrauks visas druzdes. Po to perkošite buljoną per švarų drobinį skudurą.

NETIKRAS ZUKIS

Netikras zulkis daromas iš maltos mėsos. Pagaminti jis lengva ir nebrangus. Reikia paimti:

- 2 sv. maltos jautienos,
- 5 riekutes baltos duonos,
- 2 kiaušinius,
- 1 svogūną,
- Truputį lašinių, druskos ir pipirų.
- 2 šaukštus sviesto,
- Pusę puoduko pieno,
- Pusę puoduko grietinės,
- 2 morkas ir
- 6-8 bulves.

Pamirkykite duoną piene ir kai išmirks, nuspauskite ir sumaišykite su mėsa, pri-

AR BUVO TEN AUKSO IR 1500 MERGAIČIŲ?

Peru valstybinė ekspedicija ieško Andų kalnyno Macchu Piccu viršūnėje aukso, kurį prieš 400 m. paslėpė paskutinis inkų vadas. Ši paslaptis dilgina aukso mėgėjus, ir jau ne vienas yra palikęs kalnuose savo tuščią makaulę, bet paslapties vis dar neatidengė.

Istorinės žinios.

Pirmąsias žinias randame Pranciškaus de Xeres pranešime, siųstam Ispanijos karaliui Karoliui V. Iš to rašto sužinome, kad pirmieji ispanų kariai ir kolonistai P. Amerikoje buvo padaužos, nuotykių ieškotojai. Nors jiems buvo įsakyta žiūrėti karaliaus ir Ispanijos garbės, bet jie daugiausia žiūrėdavo, kaip prisiplėsti aukso. Aukso 1530 m. tiem užkariautojam vadovavo Pranciškus Pizarro, buvęs Karoliaus V kiaušiu vyriausiasis prižiūrėtojas. Jis su 160 vyrų įsiviliojo į spastus inkų imperatorių Atahualpą. Jam buvę pasiūlyta išsipirkti iš nelaisvės aukso, bet to aukso turėjo pripilti

22 mt. ilgio ir 16 mt. pločio kambarį. Kai sunestas auksas nesiekė lubų, Pizarro perpyko ir čia pat belaisvį pervėręs durklū. Apie tai rašo Augustas da Zarte savo veikalė "Peru provincijos užkariavimo ir atradimo istorija", o taip pat užsimena, Garcilasso de la Vega kurio veikalas buvo išleistas Lisabonoje 1609.

Imperatorium žuvus, inkų imperijos vadovavo jo giminaitis Huascar. Jis suprato, kad ispanams netiek rūpi užimti žemes, kiek jų auksą. Įsakė, kad visas inkų imperijos turtas būtų suvežtas į sostinę Cuzco, o iš ten nakčia buvo kažkur išgabentas ir paslėptas.

Visi nešikai ir vergai buvę gyvi užmūryti, kad niekam neišduotų paslapties.

To aukso, sako, turėjo būti daug, nes inkų šventovių stogai, vidaus sienos ir lubos buvo išmuštos storais aukso lapais. Taip pat dievų statulos buvo auksinės, o balzamuoti imperatorių kūnai irgi buvo susodinami į auksinius sostus. Net namų ruošos ir žemai dirbti įrankiai dažnai būdavo auksiniai.

Cuzco miesto šventovės durys ir šventoriaus mūras buvo auksiniai, kurį puošė stora auksinė 700 pėdų ilgio grandinė, kurią

galėjo panešti tik 200 vyrų. Tai buvusi tėvo dovana savo naujai gimusiam sūnui.

Bet kai Pizarro įžengė 1533 lapkr. 15 d. į Cuzco miestą, jį rado tuščią. Nebuvo nei gyventojų, nei aukso. Jie bėgdami buvo viską išsinešę ir paslėpę. Vis dėlto ispanai pirmąsias tris dienas be jokio ypatingo vargo surinko 10.000 kg. aukso.

Kur yra kitas auksas? Dar niekas lig šiol nerado tos vietos, kur, sakoma, auksas paslėptas. Iš visų turimų davinų atrodo, kad buvo nugabentas į "šventąjį užgintą miestą", kuris stovėjo Macchu Piccu kalno viršūnėje ir jame tegyveno 1500 šventųjų mergaičių.

Į tą miestą niekas negalėdavo nė kojos įkelti.

Laikas jau buvo viską užnešęs dulkei. Bet 1911 m. amerikietis archeologas, ten betyrinėdamas rado senovės pastatų ir kapų žymes, suprantama, ne aukso. Dabartinė ekspedicija, apsirūpinusi tikslesniais dokumentais, mėgina vėl savo laimę. (Darb.)

ATSISĀUKIMAS

BRANGŪS BROLIAI LIETUVIAI AUSTRALIJOJE!

Kitą kartą jums rašiau, kad man yra pavesta gelbėti žūstančią dvasinai ir tautiniai lietuvių koloniją Urugvajuje. Prieš 27 metus į Montevideo atvykusieji tūkstančiai tautiečių ligšiol neturėjo nei savo bažnyčios, nei savo nuolatinio kunigo. Komunistai gi varė savo pragaištingą propagandą išsijusę žadėdami jiems žemišką rojų. Per savo laikraštį, kiną, radio, klubus ir prakalbas jie sutraukė beveik 90% į savo eiles, o likusius atšaldė tikėjime.

Dar galėtume juos nors dalinai atgriebti, jei turėtume savo bažnytelę, bet tam tikslui reikia lėšų iš kitur, nes lietuviai Urugvajuje daugumoj yra laoi neturtingi ir atšalę. Užsimota pastatyti jiems bažnyčią ir darbai beveik įpusėjo, bet dar trūksta daug lėšų.

Mieli Broliai Lietuviai Australijoje, ištieskite savo pagalbos ranką, kad galėtume pabaigti Marijos garbei statomą bažnyčią dar šiais Jubiliejimais metais. Aukų rinkimas Australijoje yra pavestas to paties jezuitų ordino Tėvui, S. Gaideliui, 264 Miller Str., North Sydney, NSW. Jis pinigų man pasiųs vėliau į Urugvajų.

Nuoširdžiai dėkodamas visiems jau aukojusiems ir pasižadėdamas karštai pasiimti už visus geradarius, lieku

Jus visus sveikindamas,

Jūsų Kristuje tarnas kun. Jonas Bružikas S. J. Caigua 3711 Montevideo, Urugvaj, South America.

Pastaba. Jei kas iš Australijos lietuvių dažniau aukodamas laiko bėgyje įnešų £40 (keturiasdešimt svarų) auką, jis taptų Urugvajaus lietuvių bažnyčios fundatorium ir jezuitų ordino amžinuo nariu — geradariu. Kaip geradaris jis gyvas ir miręs dalyvautų daugybėje šv. Mišių, maldų bei visų kitų šio ordino dvasinių nuopelnų.

Ar jau įsigijote P. Jatulio "Po tūkstantiais kaulių". Knyga 240 psl. Kaina tik 6/0 (siunčiant paštu 6/9).

A. Praeivis

RUDUO

Vieną vienintelį žiedą
palikite man!
Lai rudens šalna nuėda
viską
įsilinkus miestan ...

Pačią paskiausiąją rožę
nuskinkite man!
Ji gražins vasaros grožį —
viską
paskirsiu kitam.

Gal atminimų banga nurims
Žieduose svaja —
persekiot liausis viltims
viską
mirtinga gija.

PER MAŽAI LUPO

Hove, Anglijoje, neseniai buvo įmūryta paminklinė lenta, paminėti didžiausiam mokyklą lankiusiam neklaūžadai. Ši "garbė" teko Britanijos premjerui Winstonui Churchillui, kuris tą mokyklą lankė 1883-1885 m. Jis, be to, savo "Atsiminimuose" rašo: "Jei kas šiandien mokykloje taip kailį pėrų, tai reikalas atsidurti parlamente". Galima būtų tik apgailėti, kad dar per mažai gavo, nes norid ar gauti ir nuo bolševikų, kuriems meilinas.

IR BLOGAI IR GERAI

Anglų statistikos biuro paskelbta mėlynoji knyga sako, kad praeitais metais, tarp kitų dalykų, anglai surūkė 99.426 tonas tabako, išgėrė 25.360.000 statines alaus. Pasilinksminimams išleido žymiai mažiau, negu 1952. O kas svarbiausia, žmonės pasidarė sąžiningesni valstybės atžvilgiu — nusukusių valstybinių mokesčių tepagauti tik 1647 piliečiai.

PRAEITIES PRISIMINIMAS

Buenos Aires vienas istorinių asmenybių mėgėjas nupirko retą baltą triušį, sumokėdamas pasakišką sumą. Triušis turi trumpus juodus ūsus. Pirkėjas pareiškė mokąs brangiai tik dėl to, kad gyvulėlis jam primenaš Adolfą Hitlerį.

(Darb.)

dėkit 2 kiaušinius, druskos, pipirų, sukaptą svogūną ir gerai išmaišykite. Iš mėsos padarykit gražią, pailgą formą, panašią į duonos kepalą. Išilgai tos formos padarykit su ranka gilų griovelį, į jį pridėkit kietai virtų kiaušinių, lašinių ir virtų grybų. Griovelį užlyginkite taip, kad jo nesimatytų. Dabar mėšą išvoliokite duonos džiuvėsiuose, įdėkit į sviestuotą blėtą, apdėję morkomis ir bulvėmis kepkite krosnyje apie pusantros valandos (vidutiniame karštyje). Kepant dažnai laistykit sunka. Baigiant kepti apipilkite pusę puoduko grietinės.

RYŽIŲ IR RAZINKŲ PYRAGAICIAI

Išvirinkite ryžius tiek, kad pasidarytų jų 1 puodelis. Pridėk šaukštą cukraus, šaukštuką sviesto, vieną išplaktą kiaušinių, truputį druskos, du šaukštus saldaus pieno, truputį besėklių razinkų ir baltos duonos trupinių, kad pasidarytų stipri tešla. Gerai išmaišyk ir iš tos tešlos padaryk paplokščius apvalius paplotėlius. Paimk 1 kiaušinių, išplak su vandeniu, paplotėlius apibarstyk duonos trupiniais, pavilgyk išplaktu kiaušiniu ir vėl gerai apibarstyk duonos trupiniais. Kepk paplotėlius keptuvėje ant labaj karšty, su sviestu sumaišytų taukų. Kai vienas šonas gerai parus, apversk ant kito šono ir vėl pakepk. Sudėk pyragaičius ant karštos lėkštės, apibarbk cukrumi, kas mėgsta, gali apiberti ir cinamonu. Tai lengvas ir skanus valgis.

MOKSLO TECHNIKOS NAUJIENOS

Vitaminas C

„Vitaminas“ žodį nukalė K. Funk 1912 metais. Tas mokslininkas tyčiomis įsiekė, kad pavadinimas būtų reikšmingas, skambus ir kad jį būtų galima lengvai atsiminti. Pavadinimas paeina nuo lotyniško žodžio „vita“ — gyvybė, „vitalis“ — gyvybiškas, gyvybinis, būtinas gyvybei palaikyti.

Šį kartą mes kalbėsime apie vitaminą C. Kada pirmą kartą vitaminų reikšmė paaikškėjo, tada dar niekas nežinojo jų cheminės formulės, todėl stačiai buvo vadinama A, B, C ir taip toliau, atseit pagal alfabetą. Šiandien jau daugelio vitaminų cheminės formulės yra surastos, todėl savaime jau nebėra reikalo naudotis raidėmis. Vitaminas C formulė yra jau žinoma ir tas junginys vadinasi askorbinė rūgštis. Todėl mokslinės knygos jau nebekalba apie vitaminą C, tik apie askorbinę rūgštį, bet kasdieniniame gyvenime, pagal seną įprotį, vis dar kalbama apie vitaminą C.

Vitaminas C yra surištas su viena liga, kuri jau senovėje buvo žinoma ir vadinasi skorbutas, tik palyginti neseniai sužinota, kad ta liga yra vitaminų C stokos pasekmė. Senovės jūrininkai labai dažnai susirgėdavo skorbuto. Jie sakėdavos, kad ta liga paeina nuo sūdytos mėsos. Ispanai jūrininkai šią ligą vadindavo dar „peste del mar“ — jūrų maras. Šešiolikto šimtmečio gale buvo pastebėta, kad vaisiai, ypatingai citrinos sunka, apsaugo jūrininkus nuo skorbuto, todėl Britanijos laivynas buvo įsakytas įsidėti į kelionę citrinų (angliškaime lime). Dėlto kai kas su tam tikru pasityčiojimu vadinavo Anglijos jūreivius „limeys“, limonais ar limonininkais. Skorbutas gerokai sumažėjo, kada vietoje būrių buvo įvestos motorinės mašinos, nes tuo kelionės laikas sumažėjo, nebereikėdavo tiek ilgai išbūti ant vandens. Europos gyventojų tarpe skorbutas pradėjo pasireikšti daug rečiau nuo to laiko, kada bulvės buvo įvežtos iš Amerikos į Europą. Nors bulvės savaime nedaug turi vitamino C, bet, kadangi žmonės nepaprastai daug bulvių suvalgo, tai visgi tokiu būdu susirenka pakankamas kiekis, bent tolks kiekis, kuris apsaugo žmogų nuo sunkių skorbuto susirgimų. Dabar skorbutas yra palyginti retas dalykas, gal tik šiaurės ašigalyje, kur yra amžina žiema, bet visgi lengvoje formoje ta liga yra dažnoka, ypatingai bednuomeneje ir dar dažniau jų vaikuose.

VITAMINO C STOKA ARBA AVITAMINOSIS

Skorbutas pasireiškia tuo, kad dantų smegenys pradžioje ištinsta, paskui parauduoja ir vėliau pradeda kraujuoti. Pasidaro žaizdos, kurios sunkiai gyja. Giliau pažiūrėjus į reiškinį, pasirodo, kad ta medžiaga, kuri yra tarpicelių, mokslininkai vadinamoji kolageninė substancija yra pakrikusi ir celės pradeda tokiu būdu viena nuo kitos skirtis. Ta substancija vadinasi kolageninė, nuo graikiško žodžio kolla — klajai, želatina. Visi žino iš kur stalai gauna kljus savo baldams, ir kiekviena šeimininkė žino, kaip iš mėsos pasigaminti želatinos, arba košelienuos. Kolageninė substancija yra ir žmoguje, tai yra interceliulinė medžiaga, kuri jungia audinius, vienija celes. Kada ta substancija pakrinka, kraujo indai susilpnėja ir pradeda trūkti, kraujas išsilieja bet kur: dantų smegenyse, po oda ar kitur. Trumpai tariant, kraujo kapiliarai skorbuto ligonys yra pakrikę.

Chemiškai tariant, žmogus neturėdamas vitamino C, negali maisto baltymų suardyti, bet ir naujų savų baltymų sukurti. Be to, mokslininkai dar nustatė, kad be vitamino C nevyksta organizme oksidacijos procesai, paprastai kalbant, audiniai negali kvėpuoti. Dar daugiau, be vitamino C organizmas negali pasigaminti kai kurių svarbių enzymų, arba fermentų, panašių į mieles, kurie didėję darbą atlieka žmogaus kūne. Kadangi vitaminų mokslas dar tebėra jaunas, dar toli gražu ne viskas yra aišku ir patiems mokslininkams, bet tiek jau galima sakyti, kad vitaminas C organizme atlieka labai svarbias pareigas.

Žmogus ir beždžionės nesugeba savo organizme pagaminti vitamino C, būtinai turi gauti tą substanciją iš lauko. Yra daug gyvulių ir bakterijų, kurie nereikalauja vitamino C, nes jo patys savo organizme pasigamina kiek reikia, taigi, išsėina, kad pas tuos gyvulius vitaminas C yra ne vitaminas, bet hormonas. Įdomu žinoti, kad be žmogaus ir beždžionių, jūros kiaulė negamina vitamino C, bet būtinai turi jį gauti iš kitur su maistu, todėl šitas gyvulėlis pasidarė labai svarbus visose vitamino C studijose.

KIEK REIKIA ŽMOGUI VITAMINO C?

Tas klausimas yra labai svarbus. Be to, dar reikia prisiminti, kad žmogus nesugeba vitamino C susitaupyti atsargai savo organizme. Jeigu daugiau duodi, negu vienai dienai reikia, vitaminas C pasišalina nesunaudotas natūraliu keliu. Iš to seka, kad vitaminą C reikia duoti su maistu dažnai, kasdien. Suaugęs žmogus, reikalauja nuo 75 iki 100 miligramų vitamino C. Motinos, kurios vaikščioja su kūdikiu arba jį peni, reikalauja daugiau vitamino C. 75 miligramai yra toks vitamino C kiekis, kuris yra trijuose šviežiuose pamidoruose (tomatuose), arba vienoje stiklinėje sunkos, pagamintos iš citrinos arba apelsino. Taigi, jeigu kas turi įprotį rytą gauti pusę iki vienos citrinos arba vieno apelsino sunkos, atmieštos su vandeniu, tas tai dienai jau pakankamai turės vitamino C. Kadangi vitaminas C ir didesniuose kiekiuose nėra nuodingas organizmui, tai nėra reikalo bijoti ir daugiau paimti.

VITAMINO C ŠALTINIAI

Jau kaikiuriuos šaltinius paminėjome, kaip antai bulves, citriną, apelsinus. Bulvė nesiskaito geru vitamino šaltiniu, juo labiau, kad bulvių niekas nenori valgyti žaliu, o beverdant vitaminas C greit suyra, be to, vitaminas C tirpsta vandenyje. Dažnai nupilant vandenį, ir ištirpęs vitaminas C išpilamas laukan. Garais šutintose bulvėse daugiau lieka vitamino C. Lengviausias būdas gauti vitaminą yra valgyti apelsinus, gerti šaltame vandenyje citrinos sunką. Dar daugiau yra vitamino C paprikoje (vengriškos kilmės žodis), ispaniškai — pimienta de guindilla de Cayena (Capsicum frutescens), arba trumpai — pimienta. Kaip tik garšusis Szent-Gourgy ir atliko savo geriausius vitamino C studijas su paprika. Vengrai labai plačiai vartoja ir dažnai valgo paprikos vaisius žaliame stovyje. Pimienta milteliai yra geras prieskonis, bet jau nebeduoda vitamino C. Pamidorai turi labai daug vitamino C. Žinoma, jie turi būti švieži. Daug vitamino C turi špinatai, petruškės, tik tas trūkumas, kad kai kurie šaltiniai, nors yra turtingi vitamino C, bet paprastai nėra valgomai didesniuose kiekiuose, daugiau tarnauja pagardinti valgius.

Kaip išlaikyti vitaminą C?

Vitaminas C gryname pavidale sudaro labai gražius baltus kristalus, labai maloniai kvėpia ir turi ypatingą rūgštų skonį. Kristalai tirpsta prie 192 laipsnių Celsijaus. Vitaminas labai gerai tirpsta vandenyje ir šiek tiek alkoholyje. Verdant greit suyra. Vitaminui C kenkia oras, šviesa, ypatingai ultravioletiniai saulės spinduliai. Greit oksiduojasi, jeigu susiduria su geležiniais ar variniais indais, bet negenda nuo aluminijaus indų. Vitaminas genda nuo šarmų ir sodos miltelių, kuriuos šeimininkės vartoja kepimui. Vitaminas labai gerai laikosi įvairiose rūgštyse. Alkoholiniai gėrimai su apelsino ar citrinos sunka vitamino C nesuardo.

VITAMINO C NAUDA

Vitaminas C labai gerai veikia kepenis. Neutralizuoja arba naikina organizme susidariusius nuodus. Labai gerai veikia širdį, mažina augstą kraujo spaudimą, apsaugoja nuo nutukimo. Labai tinka vartoti vitaminą C, jeigu kas turi palinkimą į kūno išberimus, spuogus, egzemą. Citrinos sunka tinka ne tik gerti, bet ir išoriniam vartojimui. Grožio salionuose dažnai plaunama oda citrinos sunka, o taip pat ir plaukai, kad įgautų gražią spalvą. Kiti vartoja citrinos sunką pagargaliuoti, paplauti dantis. Vitaminas C apsaugo nuo užkrečiamų ligų, nuo persišaldymų, gerai valo kraują, didina raudonųjų rutilėlių (eritrocitų) skaičių.

Baigiant norime pastebėti, kad nereikia manyti, jog vitaminas C yra vaistas nuo visų ligų. Reikia dar palikti vietos ir kitiems vitaminams. (N. Liet.)

L. K. S. „RAMOVĖ“ PRANESIMAS

Š. m. liepos mėn. 11 d. šaukiamas „Ramovė“ narių metinis susirinkimas. Susirinkimas įvyks lietuvių bažnyčios salėje tuoj po pamaldų. Dienotvarkėje be kitų punktų numatyta Valdybos organų pranešimai ir naujos valdybos rinkimai. Visi Ramovėnai prašomi būtinai dalyvauti.

Valdyba

V Ė Ž Y S

Iš visų ligų gal pati pikčiausia yra vėžio liga, nes iki šiol dar nėra išrasta vaistų, kurie tą ligą nugalėtų. Medicinos mokslas deda daug pastangų kovoj su vėžio liga ir panaudojamos didelės sumos pinigų įvairiems bandymams. Jau vien vėžio ligos vardo paminėjimas sukelia baimą žmonėse ir tuoj galvojama apie mirtį, nes dėl klaidingo supratimo galvojama, kad vėžys yra neišgydomas. Vėžio liga, kaip ir kitos ligos, pradeda laikui gydyti, yra išgydoma. Todėl reikalinga tą baisų žmonių priešą — vėžį — pažinti, kovoti su juo be baimės, imant dėmesį, kad laikas dirba vėžio naudai: kuo anksčiau pradedamas gydymas, tuo daugiau galimybių pasveikimui. Daugiausia miršta ligonių dėl širdies ir kraujagyslių susirgimų. Antroji vieta seka vėžio liga. Šiaurės Amerikoje 1940 metais mirė dėl vėžio ligos 170.000 ligonių. Moterys vėžiu dažniau suseraga, negu vyrai. Pas moteris vėžys įsigali pirmoje vietoje krūtys ir gimdoj. Toliau seka oda, virškinamieji organai (skilvyvės, kepenys, žarnos), plaučiai, šlapimo pūslė ir t.t. Reikia kiekvienam žinoti bent svarbiausius tos ligos pasireiškimus, kad laiku pradėtų gydymą.

Reikia pripažinti, kad priešingai kitoms ligoms, kurios prasideda su skausmais ir karščiu ir lyg vartyt varo pas gydytoją, vėžys prasideda nejučiomis, be jokių nusiskundimų iš ligonio pusės. Kitas ligas sukelia maži kūneliai, vadinami bakterijomis, o vėžys pradeda augti lyg savaime žmogaus kūne ir tik po kurio laiko apčiuopiamas ar pastebimas kurioj nors kūno dalyje guzas. Kaip žinome, žmogaus kūnas yra sudėtas iš mažų dalelių-celių, lyg namas iš plytų. Vėžio atveju celės pradeda sparčiai augti ir to pasėkoj atsiranda guzas, kaip pav. medžiuose atsiranda kerpės ar pas žmones karpos. Guzai būna dviejų formų: vieni yra tam tikro kapsulio (apvalkale) lyg pagalvė užvalkalė, o kiti to apvalkalo neturi. Pastarieji beaugdami sardo sveikas kūno dalis ir kenkia visam kūnui. Pirmieji guzai (tumor) vadinasi gėrybiniai, o antrieji piktybiniai arba tikraja to žodžio prasme vėžiu. Gėrybiniai guzai lengvai operacijos būdu pašalinami, be jokios žalos kūnui. Antrieji (piktybiniai) laiku operuojant taip pat visiškai pašalinami, bet vėliau pradėjus gydymą, kraujas guzo daleles išnešioja po visą kūną ir guzai jau operacijos būdu nebegalima pašalinti, nes įvairiose kūno vietose pradeda augti nauji guzukai. Vėžys gali slėpti įvairiuose pavidaluose: krapose, apgamuose, spuoguose, ilgai negyjančiose žaizdose. Karpos, apgamai, spūogai gali ilgą laiką pasilikti tam pačiam stovyje, bet kartais ima staiga didėti, odos pigmentas (spalva) pasikeičia ir gali pavirsti vėžiu. Jei vėžys atsiranda odoj, burnoj, ausyse, bendrai, matomoj vietoj, ligonis kreipiasi tuoj pas gydytoją, bet jei pradeda augti plaučiuose, skilvyvėje tai yra pavojus, kad jis išsiplės nepastebimai. Todėl reikia bent vieną kartą per metus tikrintis pas gydytoją sveikata, daryti kraujo analizus ir rentgeno nuotraukas.

Vėžys pasireiškia įvairiausiu pavidalu, žiūrint kokioj kūno dalyje atsiranda. Skilvio vėžys duoda vėmimus, virškinimo sutrikimus, blogą kvapą iš burnos, viduriavimus, svorio kritimą. Plaučių vėžys duoda kosulį, skrepius su kraujais, skausmus. Gerklės vėžys išsukia nuolatinį užkimimą.

Priežastys, kodėl pradeda augt vėžys, iki šiol dar pilnai nežinomos. Tačiau kai kurios jau yra ištytos. Pav. dažnas jaudinimas ar trynimas odoj gali išsukti vėžį, kad pasitaiko pas stiprius pypkės, cigarečių rūkorus. Pas rūkorus pasitaiko lūpų ir liežuvio vėžys. Dėl blogų dantų ar dantų šaknų, kurios sužeidžia burnos gleivinę gali atsirasti vėžys. Skilvio žaizdos (ulcera) gali virsti vėžiu. Kai kurie chemiški skysčiai, pav. derva, tabakas, karšti valgiai, erzinančios dujos palengvina vėžio atsiradimą. Vėžys gali atsirasti kiekvienam amžiui, bet būna dažnesni susirgimai po 30 — 40 metų. Vėžys nėra užkrečiama liga, todėl galima be baimės kartu būti su vėžiu sergančiu. Kad vėžys yra paveldima liga, taip pat ginčijama. Vieni mokslininkai yra nuomonės kad vėžį sukelia mikrobai, tačiau kiti tai neigia.

Išvengimui vėžio ligos reikia vengti erzinančių dalykų: dulkių, tabako, alkoholio, erzinančių dujų. Darbovietėse naudoti specialias kaukes prieš dulkes ir dujas. Sutaisyti sugedusius dantis, ištraukti dantų šaknis, kad nežeistų liežuvio ir burnos. Vengti kūną veržiančių, trinančių drabužių: diržų, gorsetų ir t.t. Pastebėjus kokią guzelį kūne, tuoj kreiptis į gydytoją; kreipt dėmesį į svorio sumažėjimą, kraujavimus, stoką apetitą, nuovargį, kosulį, užkimimą, kietus vidurius ar viduriavimą, į žaizdas, kurios ilgą laiką negyja. Jei pasikeičia karpy, apgamų, odos dėmių spalva ir dydis, turi kreiptis į gydytoją. Dažnai ligoniai bijo eiti pas gydytoją, kad neatrastų vėžio ir tuo pralošia laiką, kada dar būtų buvę galima ligą pilnai išgydyti. Pirmoj stadijoj, kada guzas yra dar tik pradžioj, pasveikimų skaičius siekia iki 70-80%, o antrojo stadijoj, kada vėžys įsikverbia į kraują, išgyjimo galimybės

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Pone Redaktorium!

„Mūsų Pastogė“ Nr. 4 patalpino Vinco Kazoko straipsnį „Siaurumas ir Persistengimas“, kuriame, tarp kitų išsireiškimų, tvirtina:

„Esu tikras, jog rusų šventikų yra didelis nuopelnas, kad šiandien Rusijoje yra įsiviešpatavęs antireliginis komunizmas.“

Skaitydamas šiuos žodžius nustebau. Todėl, savo laiku, užklausu V. Kazoką atviru laišku per „Mūsų Pastogę“, iš kur jis ištraukė tuos tvirtinimus ir kodėl jis yra taip tikras. Bet, deja, šiam mano laišku nelemta buvo pamatyti dienos šviesą. „Mūsų Pastogės“ gerb. ponas redaktorius nerado nei vietos nei reikalo šį mano laišką talpinti ir skelbti viešumon, bet rado reikalinga jį (laišką) perduoti p. Kazokui, kuris iki šiai dieni neatsakė, bent iš mandagumo. Nors, tiesa, šis laiškas ir nėra jam adresuotas.

Todėl prašau Tamstos p. redaktoriaus neatsisakyti ir patalpinti šį mano pareiškimą Tamstos vedamam laikrašty.

Su pagarba S. Osinas.

SPORTAS

KREPSINIS

Vytis — Nth. Adelaide. 36-38. (14-13)

Birželio 3 d. Vytis susitiko su stipriausia australų komanda. Pradžioje Vytis keleto taškų persvara vedė žaidimą, bet australai tuojau pasivarė į priekį ir baigiantis kėliniui mūsų žaidėjas išlygino ir užbaigė vieno taško skirtumu savo naudai. Antram kėliny australai greitai atsiplėšia keletu taškų į priekį, tačiau Vytis nepasiduoda, bet vis negali išlyginti ir australai laimi rungtynes.

Taškus pelnė: Gurskis 10, Visockis 7, Petkūnas 9, Urnevičius ir Jačiūnskis po 5. Tai buvo pirmas Vyties pralaimėjimas. Taurus — Port Adelaide 55-46 (29-20)

Birželio 3 d. Taurus rungtynes pradėjo labai gerai ir visą laiką turėjo persvarą savo pusėje. Taurui šiose rungtynėse daug pasidaravo E. Kurauskas, kuris po dviejų metų vėl pasirodė aikštėje. Taškus pelnė: Merūnas 21, Alkevičius 16, Karla 8, Kurauskas ir Urmonas po 4, šlužas 2. Merūnas iš abiejų komandų buvo geriausias aikštėje.

Vytis — West Adelaide 33-46(10-14)

Birželio 10 d. Jau rungtynių pradžioje jaunieji australai keliais metimais veda savo naudai. Vytiečiai bando išlyginti, bet australai užbaigia kėlinį savo naudai. Antras kėlinys visiškai prieš užtikrintas laimėjimas. Nors Vytis kovoją iki rungtynių galo, bet didžioji nesėkmė nenustojo lydėjus, o priede Urnevičius jau pradžioje rungtynių pasitraukė nugaros muskulius. Kitas žaidė dar visai pilnai nepasveikęs po mašinos katastrofos. Nors ir nesėkmė lydėjo Vytiečius, bet, atrodo, kad jiems trūksta bendrų treniručių, nes mūsų pavieniai žaidėjai buvo geresni. Šiose rungtynėse žaidė ir taškus pelnė: S. Urnevičius 13, V. Gurskis 8, A. Kitas 4, S. Visockis ir R. Petkūnas po 3, Pyragius 2.

Jaunieji Vyties krepšininkai, nors vis dar pralošdinėja, bet nenusimena ir žaidžia toliau. Jaunųjų rungtynės vyksta kas trečiadienį Hackney Hall. Be to, šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 val. lanko treniruotes Goodwood Basketball Stadium ir žaidžia su lygiais savo amžiumi berniukais. Tik jie nusiskundžia, kad nelabai kas nori juos treniruoti, bet atrodo, kad p. Merūnas, galėdamas teisėjauti, atliekamu laiku galėtų surasti laiko ir su jais į rungtynes atvykti.

Jauniai Vytis — Sealiff 39-24(21-6)

Birželio 16 d. — pirmas jaunųjų laimėjimas. Jauniai, pastiprinti Karsteds ir Binkevičių, lengvai laimi prieš savo priešą.

Geriausiai sužaidė: Karsteds ir Lapšys. Taškus pelnė: Karsteds 24, Lapšys ir Gudelis po 6, Pocius 3.

Taurus — South Adelaide 37-49 (13-20)

Birželio 17 d. — Taurus šias rungtynes galima sakyti, blogiausiai sužaidė. Gynimo išpasavimas labai lėtas, o jeigu

(Tąsa 8 psl.)

sumažėja iki 30% Medicina vėžio gydymui naudoja chirurginį būdą, rentgeno spindulius ir radiumą, kurie veikia labai gerai, tačiau nereikia užmiršti, kad vėžio ligoj kiekviena sekundė dirba ligonio naudai. Reikia tikėtis, kad prie dabartinės mokslo pažangos, kuri beveik kasdien atranda naujus vaistus, netoli moje ateityje bus surastas geresnis būdas ir vėžio gydymui, ypač kreipiant visas pastangas į naujai atrastą atominę energiją. Gyd. A. Laucis (Laikas)

L. Bailleul

Viena diena be melo

(Tąsa 6-ta)

— Bet ką tokio padariau? Jei jau esi atviras, tai būk atviras iki galo. Pasakyk, kas buvo netinkamo mano elgesio.

— Kas blogo? Tas, kad yra... kad yra... netinkantis.

— Tas jau per daug, — sušuko Helena, tikrai supykusi. Jurgis žiūrėjo į ją tylėdamas, matė jos surauktus antakius ir kentėjo neišpasakytai. Verčiau kažin ką iškęsti, bet tik jos neužgauti, tačiau susitarimas vertė sakyti tiesą. Stovėjo, kaip ant adatų, nežinodamas, kas daryti.

— Taigi, sakai, kad mano apsiėjimas buvo nepritinkantis man? — staiga paklausė Helena.

— Taip yra ir negaliu atsaukti to, ką pasakiau. Norėjai, kad būčiau atviras, Helena, tai ir išpildžiau tavo norą. Negalėjau kitaip padaryti, nors man tas ir labai skaudu.

— Užgavau tamstą, — tarė po valandėlės. — Matau, kad per ilgai čia užtrūkiau.

Tai sakydamas, nusilenkė ir žengė prie durų, bet Helena jį sustabdė.

— Ne, palauk dar, prašau.

Jurgis sustojo, kaip stulpas. Helena dar buvo susijaudinusi, bet mokėjo save valdyti.

— Taip, — tarė ji po kiek laiko prisivertusi, — tai, ką pasakei, buvo tiesa. Nors ir nemaloni, bet tiesa.

Ji vėl nutilo ir susmąsčiusi sėdėjo sofos kampe. Matydama, kad Jurgis vis dar stovi, parodė jam ranka vietą šalia savęs.

— Sėsk, Jurgi, ir nemanyk, kad pykstu už tavo atvirumą. Užsitarnavau tavo pamokymo ir esu tau už tai dėkinga.

— Helena, — tarė nužemintai Jurgis, — jei tu žinotum, kiek man kainavo pasakyti tau teisybę, tikrai su mielu noru man atleistum.

Helena, jau visai nurimusi, kalbėjo toliau:

— Tikiu tau, Jurgi, ir prašau tavęs vieno: pažadėk man, kad visados sakysi man teisybę, nors ji būtų ir labai karti.

— Gerai, Helen, prižadau tą tau šventai, — tarė Jurgis, jausdamas, kad akmuo nukrito jam nuo širdies.

— Ačiū tau, drauge. O dabar grįžtu prie savo pertrauktos kalbos. Iš tiesų, Lady Kilburn buvo perdėta mandagi ir aš stengiausi atsakyti jai tuo pačiu. Suprantu, kad padoriau kaip tu žmogui, bet tikėk, Jurgi, kad tai buvo tik momentinis laikysena. Gilumoj širdies likau tokia pat, kaip buvau, ir mano pažiūros į daiktus bei žmones ir jų vertinimas nepasikeitė.

— Suprantu tą gerai, — atsakė jai Jurgis, — todėl ir stebiuosi, kad nekliuvai į jos kilpas. Lady Kilburn yra gudri ir kartu meili moteris, ir visas Londonas žino, kaip ji moka patraukti prie savęs žmones, tiek vyrus, tiek moteris.

— Vis dėl to nemanau, Jurgi, kad ji galėtų taip mane apakinti, kad sutikčiau tekėti už jos sūnaus.

— Tikiuos, kad ne.

— Kaip ten bebūtų, ateity pasistengsiu neturėti su ja reikalų, — tarė tvirtai Helena.

— Linkiu tau, — atsakė Jurgis ir vėl pasijuto, kaip kitas akmuo nuslinko nuo krūtinės.

— Na, o dabar grįšim prie mūsų nutrauktos kalbos.

Tai sakydama, Helena pritraukė mažą staliuką ir, atidarydama stovinčią ant jo skrynutę, parodė Jurgiui brangenybes, kurias dėstė ant stalo.

— Tai yra dovana tavo sužadėtinei, — tarė — gal įteiksi jai tuos menkniekius mano vardu ir kartu pasakysi, kad su ta dovanėle priimtų nuoširdžiausius linkėjimus seniausios jos sužadėtinio draugės.

Sakant tuos žodžius, jos balsas sudrebėjo ir akyse pasirodė ašaros.

Jurgis tylėjo kiek sumišęs. Galop pratarė:

— Dėkoju tau, Helena, už draugiškumo ženklą, bet negaliu priimti tos dovanėlės, nes, ačiū Dievui, jau neturiu sužadėtinės.

— Kaip? Neturi sužadėtinės? — sušuko Helena, ir jos veidas staiga pasikeitė. — Juk man sakė, kad netrukus apsiveisi su panele Liudvika Brown.

— Iš tikro taip buvo sutarta, — atsakė Jurgis, rimtai, — bet abiem pusėm sutinkant, viskas iširo.

Helena buvo nesava ir nežinojo, ką sakyti. Bet ašaros iš jos akių dingo po pirmųjų Jurgio žodžių. Susivaldžiusi pratarė vos girdimu balsu:

— Tai koks nesusipratimas tarp įsimylėjusių; neabejoju, kad vėl susitaikysit.

— Niekad, o niekad!

— Taip sakai, nes dar esi pykčio įtaškoje. Tu man atrodei nusiminęs, o dabar, žinodama priežastį, visai iš to nesistebiu. O panelei Brown tikriausiai širdis plyšta iš sielvarto.

— Priešingai, tur būt nežino ką daryti iš džiaugsmo, atsiskyrus nuo žmogaus, kuris jai visai nepatinka.

— E, nekalkėk taip, Jurgi. Esu tikra, kad klysti. Leisk man, kaip tavo kūdikystės draugei, judu sutaukinti.

— Už jokių pinigų! — karštai sušuko Jurgis.

— Stebiuosi, tavęs klausydama. Bet kodėl judu išsiskyrėt? Tikiuosi, Jurgi, kad ne tu pirmas atsaukei savo žodį.

— Ne, panelė Brown savo elgesio išgelbėjo mane ir save nuo nelaimingų vedybų, kurios būtų sunaikinusios mano ir jos laimę.

— Bet dėl ko gi išsiskyrėt?

— Nes ji nejučia man jokio jausmo.

— Kada tu įsitikinai?

— Šiandien rytą. Kai sužinojo, kad dėdė nepaliks man jokio turto, kad netekau tarnybos ir kad neturiu pinigų vedyboms ir jos užlaikymui, tai pasakė, kad niekad manęs nemylėjo.

— Kaip? Dėdė atsakė tau savo turtą? Už ką? — neramiai paklausė Helena.

— Čia Jurgis, spiriamas klausimų, turėjo išpasakoti viską, kas jam atsitiko per tą dieną: kaip jis persiskyrė su dėde, kaip buvo išvarytas iš tarnybos ir, galų gale, kaip išsiaiškino su panele Brown, kuri jam užgynė įžengti į jos namus.

— Iš to gali suprasti, — tarė baigdamas Jurgis, — kiek ta mergina yra egoistiška ir apskaičiuojanti. Netikėtai praregėjau, įsitikinau, kad vienintelė priežastis, dėl ko ji sutiko tekėti už manęs, buvo paprasčiausias išskaičiavimas ir dabar, kai šisiskyrėm, matau, kad ir aš menkai buvau prie jos prisirišęs, nes nejučia jokiio skausmo. Taigi, nesigailėk manęs, o verčiau pasveikink. Gal būt, kad kaip ir tu, niekados nevesiu, nes šiandien tikrai esu laisvas nuo to pavojaus, kurs man grėsė.

Valandėlė kambario buvo tylu. Staiga abu pakėlė akis ir pasižiūrėjo viens į kitą.

— Jurgi, — tarė Helena, pažadėjai man visados sakyti teisybę. Ar laikysi savo žodį?

— Visados ir visur, Helena.

— Tai pasakyk man tos moters vardą, apie kurią kalbėjai panelei Brown ir sakei, kad ją labai gerbi; kuriai, pats to nežinodamas, slepi gilį ir tikrą meilę.

Jurgis sumišo, išgirdęs klausimą. Jam pasidarė šilta ir šalta ir būt kažin ką davęs, kad galėtų staiga pranykti iš kambario. Bet nebuvo išsigelbėjimo. Paklaustas turėjo atsakyti teisybę.

— Helena, — tarė jis nedrąsiai, — ta, apie kurią klausai, yra taip aukštesnė už mane ir savo dvasios ypatybėmis ir turtais, kad nedrįstu pagalvoti, jog galėtu mane mylėti.

— Jos vardas, sakyk man jos vardą!

— Helena Lyle! — tarė Jurgis, klaupdamas prieš ją.

Helena pasilenkė prie jo ir tarė tyliai ir minkštai:

— Ar Helenos meilė suramins tave po visų nuostolių, kuriuos šiandien turėjai?

— Ar tai galimas dalykas, Helena?

Užuot atsakius, Helena nusišypsojo tokia laiminga šypsena, kad abejonių neliko. Paduodama Jurgiui ranką, ji priverė jį atsistoti. Kas aprašys Jurgio laimę, jo iškalbingumą, kai galų gale, po tiek metų paslėptos meilės, apie kurią pats gerai nenumanė, pajuto turįs glėbyje savo idealą. Pasakojo jai visus savo išgyvenimus, nuo to laiko, kai įjėdu išsiskyrė vaikystėje. Ji taip pat jam papasakojo, kaip ji jį visados mylėjo ir kaip nutarė netekėti už vyro, išgirdus, kad Jurgis veda; kaip ji įmokėjo Blanc, Noir & Co. 5.000 frankų, kad Jurgį priimtų dalininku.

Ilgai kalbėjosi apie viską, iškilmingai pasižadėdami, kad tarp jų visados viešpataus teisybė. Nes argi ne teisybei jie turėjo būti dėkingi, kad vienas kitą galų gale surado.

— Lai gyvuoja teisybė! Nuo šiandien visados jai ištikimas būsiu! — sušuko Jurgis atsisveikindamas.

VI

Jurgis, spinduliuodamas džiaugsmu ir laime, iššoko iš autobuso, tik staiga į jo ausis atsimušė pažįstamas tetos balsas:

— Štai, štai, — šaukė ji, — radom galų gale vargšėlį. Vargšas vaikelis! Dieve tu mano, kaip jis ypatingai žiūri. Manytum, kad rengiasi šokti! Vargšas! Gana jį pažvelgti, kad suprastum, jog yra sumišęs. Jurgi, vargše Jurgi, — pri-

ŠIS BEI TAS IŠ ISTORIJOS

72 metais prieš Kristų vergas Spartacus suorganizavo pabėgusių vergų kariuomenę, kuri sumusė geriausių generolų vedamus Romos legionus ir pradėjo terorizuoti visą dabartinę Italiją. Vienoje kautynėse Spartacus pateko į nelaisvę ir buvo parduotas į gladiatorių stovyklą netoli Capuos. Čia Spartacus suorganizavo esančius gladiatorius ir iš stovyklos išsiveržęs pasislėpė Vezuvijaus krateryje. Romos karvedys Claudius su 300 legionierių apsupo Vezuvijų. Vidurnaktyje Spartacus netikėtai su 70 gladiatorių išsiveržė iš Vezuvijaus kraterio ir sumušęs legionus — pabėgo. 73-72 m. pr. Kr. Spartacus jau turėjo tokią armiją, kuri ruošėsi paimti savo kontrolėn Romą. Tikėtai konsuliui Licinius Crasus suteikus diktatoriškas teises pavyko Spartacus armiją pagaliau nugalėti ir Romą išgelbėti nuo vergų pergalės.

Didžiausią taikos laikotarpio ekspediciją pasaulyje buvo suorganizavęs 1324 m. Mali (Afrikoje) imperatorius Kankan-Musa į Mecą. Ekspedicijoje dalyvavo 60.000 vyrų ir 500 moterų. Šitos ekspedicijos brangenybes nešė 500 vergų, lydėjo 8000 vyrų ginkluota sargyba, o 9000 vergų kasė pakeliui šulinius, kad ekspedicija būtų aprūpinta vandeniu ir maudyklėmis. Grįžtant iš Mecos imperatorius turėjo skolintis pinigų, kad pasiektų Mali.

1950 m. gudai išleido žemėlapi "Byelarusia" (1:3.000.000), kuriame pažymėta, kad Baltgudijai priklauso tarp kitko ir

dūrė žiūrėdama jam į akis, — ar pažįsti savo tetą?

Nusistebėjimas, kurį toks klausimas sukėlė, buvo labai naturalus, bet, susimaišęs su laimės atspindžiu jo akyse, davė Jurgio veidui tikrai savotišką išraišką, kurią jo teta ir pastebėjo. Jurgis paėmė tetos ranką ir bučiuodamas ją atsakė:

— O kodėl gi aš turėčiau tavęs nepažinti, miela teta? Ak, kad tu žinotum, koks aš laimingas!

— Ką? Esi laimingas, vargše? — liūdnai sukūždėjo teta, stengdamasi būti nuo Jurgio protingam atstume. Paskui atsigręžusi į policininką, pratarė:

— Kalba vis daugiau nei ši nei tą. Man rodosi, kad atsargumas liepia mums laiku pasaugoti, kad nepadarytų ko blogo sau ar kitam. Tik tamsta apsieik su juo švelniai, labai tamstos prašau. Juk tai ne piktadarys, niekados nieko panašaus mūsų giminėj nebuvo. Nelaimingas vargšas! Tik meldžiamasis, tamsta, saugok, kad jam kas blogo nepasidarytų.

Ar Jurgis užmiršo, ką jam Dawy sakė apie Bedlam, ar jis netikėjo draugo žodžiam, gana to, kad nustebusiom akim dairydami aplinkui, įsitikino, kad jis, sprendžiant iš jo vienos dienos poelgių,

šie miestai: Rzevo, Viazmos ir Briansko, o į vakarus: Lietuvių Brasta, Augustavas, Gardinas, Vilnius, svenčionys, Dūkštai, Daugpilis, Rasite ir Lucyna. Gi gudų mokslo D-jos leidžiamame žurnale "Veda" Nr. 1. 1951 m. "nurodoma", kad gudams (krivičiams) nuo 1054 m. priklauso Smolenskas, nuo 1136 m. — Pskovas, nuo 1240 m. — Kijevas, o XIII amžiuje krivičiai pradėjo vadintis lietuviai. Minėtame žurnale "įrodoma", kad nuo XV amžiaus tautinis krivičių vardas buvo — Lietuva. Iš kur atsirado Lietuva ir lietuvių tauta su garsiais karo vadais ir kunigaikščiais bei karaliais, kurie viduramžiais sugebėjo kontroliuoti visą anuo- metinės Rytų Europos regioną — lieka nepaaiškinta.

Viename dideliame veikale, kuris buvo išleistas caro Aleksandro įsakymu "Lietuvių tauta ir jos kunigaikščiai" N.P. Urusov, 1867 m. Moskva, remiantis Arabijos filosofo Al-Alba-Ka (631 m.), romėnų istoriko Tacito (II amž.), Kievo Pečioros lavros metraštininko Nestoro (1063 m.), Bagdado valdovo Harum-Rasid (814 m.) ir kitų raštais, nurodoma, kad į pietus nuo Skandinavijos jūros, Nemuno, Dauguvos, Dienupės (Dniepro) ir Būgo upių plačiai išsišakojusiose baseinuose gyveno nuo neatmenamų laikų rytiečiai, baltieji žmonės, kurie vadinosi lietuviai. Jūros keliu, kurią jie vadino Baltijos jūra, šitie žmonės (oesti — aiščiai) varė prekybą su Vakarais, Afrikos ir net Mažosios Azijos pirkliais.

Bronius Zumeris

laikomas pamišusiu.

Policininkas, įspėtas Jurgio tetos ir apgautas Jurgio išvaizdos, kuris vis su nuostaba žiūrėjo, atsargiai prisitartino ir, nespėjus Jurgiui pagalvoti apie gynimąsi, surišo jo rankas. Įpykęs Jurgis pradėjo šaukti:

— Kas tai yra? Už ką mane riša? Leisk tamsta mane tuojau, nes paskui galėsiu savo elgesio!

Viskas dar daugiau jam kenkė, nes visi įsitikino, kad jis yra beprotis.

— O vargšas, vargšas, mielas vaikelis! — šaukė teta. — Vis daugiau dūksta! Jurgi, Jurgi, vaikelis, prašau tavęs, maldauju, būk ramus ir eik su tuogeru ponu! Jis tau nieko blogo nepadarys, jis tau nori tik gero.

— Ką, geras ponas? — rėkė Jurgis, smarkiai tąsydamasis. — Tai drąsuolis, kuris įžeidžia įstatymus, kuris naudojasi valdžia, kurios neturi, bet jis atsilms savo!

— Vargše Jurgi, tai vis dėl tavo labo! Kad tu sau ko blogo nepasidarytum, — kalbėjo teta, stengdamasi prie Jurgio neprisiartinti.

— Kad sau ko blogo nepasidaryčiau?

(Bus daugiau)

Ir Jūs galite
maloniai leisti
savo laisvalaikį...

NAUJI IR VARTOTI MOTO CIKLAI IR MAŠINOS

PAS Loffler's

41 GOUGER STREET, ADELAIDE
Lengviausios išsimokėjimo sąlygos.

Bronius Zumeris

PRŪSŲ LIETUVOS LIKIMAS AMŽIŲ BĖGYJE

(Pabaiga)

Iš vokiečių pusės.

Rytprūsių problemomis daugiausia rūpinasi vokiečiai, kuriems šios kraštas priklausė kelių paskutinių simtmečių laikotarpyje. Ypatingai aktyvūs yra vokiečiai pabėgėliai ir tremtiniai. Laikraščiuose kaip "Das Ostpreussenblatt", Klaipėdos vokiečių laikraštis "Memeler Dampfboot", Lietuvos vokiečių mėnesinis "Heimatstimme" ir kt. laikas nuo laiko pasirodo vienkonių ar kitokių straipsnių pasisakančių Rytprūsių ir Klaipėdos krašto reikalais. Nėra šių straipsniuose net Klaipėdos krašto vadinas "vokiečių žeme". Retkarčiai pasirodo straipsnių nukreiptų prieš dabartinius lietuvius tremties politikos "Memeler Dampfboot" 1953 m. sausio mėn. 5 d.). "Heimatstimme" (1952 m. Nr. 10) plačiai prisiminė Lietuvą kaip Nemuno šalį, kurioje buvo palydėta daug gražių prisiminimų ir ilgesio.

Praėjusių metų rugpjūčio mėn. 1-2 d.d. Manneime Klaipėdos krašto vokiečiai minėjo vokiškojo Klaipėdos krašto 700 metų sukaktį. Rugpjūčio 3 d. Vokietijoje buvo paskelbta "Lėviškės diena". Vokiečių pabėgėlių laikraščiuose netrūko tada šitokių šūkių: "Klaipėdos kraštas — amžiais vokiška žemė". "Klaipėdos miestas sudaro patį priešakinį vokiečių postą Rytuose". "Klaipėda — Rytų Vokietijos likimas". "Memeler Dampfboot" įrodinėjo, kad Klaipėdos kraštas buvo amžiais vokiškas, kurio išsižadėjo net ir Vytautas. Suvažiavimą sveikinusi V. Vokietijos politikai: kancleris Adenaueris, Dr. Fr. Thedieck ir kt. su gailėsčiu prisiminė Klaipėdos netekimą. Suvažiavime kalbėjęs R. Meyer, "Arbeitsgemeinschaft der Memelländer" pirmininkas, be kita ko aštriai užpuolė Maž. Lietuvos Tarybos pirm. p. E. Simonaitį, kad pastarasis siekia prijungti prie Lietuvos ne tik Klaipėdos, bet Geldapės, Brausbergo rajonus ir kalba net ne apie Nemuno, bet apie Prieglaus upės sienas. Tačiau esą ateisianti atsiskaitymo valanda. Tačiau jau Rytprūsių vokiečių vad. Dr. Gille šiltai žodžiais prisiminė lietuvius, kurie 1946-47 m. žiemą išgelbėjo tūkstančius vokiečių nuo bado mirties. Suvažiavimo salė buvo išpuosta Klaipėdos ir Prūsų Lietuvos krašto vėliavomis. Aplamai suvažiavimo mintis — kad be teisingo Klaipėdos ir Rytprūsių sprendimo neįmanomas taikingas Rytinės Europos tautų sugyvenimas (Naujoks). Tačiau yra Rytprūsių ir Klaipėdos krašto atžvilgiu nuosaikesnių vokiečių balsų. Štai 1953 m. vokiečių evangelikų laikraštis "Christ und Welt" nurodo, kad aštuonis simtus metų vokiečiai neturėjo jokios rytų politikos, tačiau jau dabar laikas ją turėti. Vokiečiai turi išbraukti iš minties ir vaizduotės, kad jie dar kartą, kaip prieš tūkstantį ir penkis simtus metų galės "joti į Rytus" kaip Europos pasiuntiniai, misininkai, kultūrininkai, mokytojai arba net ponų karta. Čia turi būti sudaryta antvalstybinė, antautinė, susisiekimo, valiutos ir gynybos savivalda. Taip pat praėjusių metų rugpjūčio mėn. 10 d. vokiečių socialdemokratų biuletenis "SPD Pressendienst" puola ekstremistus reikalaujančius Klaipėdos krašto Vokietijai išvadindamas juos "Ostlandreiter" (jojikais į Rytus). 1953 m. "Vokiečių Gyvulių Globos Draugija" (Tierschutzbund) išleido 41 pusl. kalendorių kuriame įdėjo žemėlapi (rodantį paukščių lėkimo kryptis), kuriame Rytų ir Vakarų Prūsijos sritis pažymėtos "Litauen" vardu. Dėl šito "Ost-Wes-Kurier" Nr. 43 pažymėjo: "Šitas žemėlapis neturi paklūti į rankas vokiečių mokiniams". Šalia to yra atsiliepimų iš eilinių rytprūsių, kurie nevangia teigti Klaipėdos ir Rytprūsių krašto lietuviškumą nežiūrint į tai, kad jie patys lietuviškai nekalba.

Tačiau iš kitos pusės vokiečiai visu kruopštumu darbuojas, kad Rytprūsių klausimas, atėjus laikui, būtų sprendžiamas jiems norima kryptimi. "Goettinger Arbeitskreis" sutelkęs eilę vokiečių tremtinių mokslininkų, praėjusiais metais atšventė 7-nių metų veiklos sukaktuves. Šitas ratelis turi platų bendradarbių tinklą Vokietijoje, šiaurės ir Pietų Amerikoje ir Afrikoje. Jie leidžia informacinius leidinius vokiečių, anglų, ispanų kalbomis. Knyga "Vokiečių dvasinis gyvenimas Rytprūsiuose" išversta į anglų kalbą. Šito ratelio darbas yra grynai mokslinis ir mūsų atžvilgiu yra pažymėtina, kad jie kaip tik deda pastangų, kad būtų išleistas veikalas liūdijantis lietuvių tautos žmoniškumą Rytprūsių gyventojų atžvilgiu bado metais (1946-47). Šiuo reikalu labiausia rūpinasi Goettingeno darbo ratelio pirmininkas teisių prof. Dr. Herbert Kraus.

Aplamai V. Vokietijos vokiečiai šiuo laiku Rytprūsių klausimu yra nuosaikūs. Keldami Rytines Vokietijos sienų klausimą jie reikalauja tik revizijos arba pasitenkina bendra fraze — visų žemių. Tačiau ar tos žemės turi baigtis Klaipėdos krašte ir Sudetuose ar prie šių kraštų ribos — aiškiai nepasakoma. Reiškia pareis nuo to laiko aplinkybių, kokių žemių reikalauti arba kokias žemes pasiminti, kada tam bus atėjęs laikas, šiuo atžvilgiu vokiečiai laikosi realiau negu gudų tremtiniai, kurie amžiais lietuvių valstybės saugojami ir globojami, šiandien nesidrovi skelbti, kad Vilnius, Gardinas ir Karaliaučius yra "didžiosios" gudų kunigaikštijos (!) miestai ir jų žemės. Tačiau Klaipėdos krašto vokiečiai ir tam tikra dalis Rytprūsių vokiečių aiškiai pasisako ko jie nori. Jų pareiškimai ir darbai liudija, kad vokiškas "Drang nach Osten" ir senoji kryžiuočių dvasia jiems dar nėra mirusi. Jeigu V. Vokietijos prezidentas Dr. Heuss pasitenkina tik bendru apibrėžimu, kad Kantas ir jo filosofija šviečia pasauliui ne iš Kaliningrado, bet iš Karaliaučiaus ir kad tas miestas buvo ir pasiliks toksai, tai minėti vokiečiai nenori nei iš tolo prileisti, kad ateities sprendimai gali atnešti žymių sienų svyravimų Rytprūsiuose. Gal būdingai šitam karingam norui nuvesti kalba šitas pavyzdys. Bremen — Osterhalzo kapuose Vokiečių Tėvynei Rytuose atminti pastatytas 8 metrų ažuolinis kryžius, kuris iš visų pusių apsuptas tų žemių insignijomis. Kryžiaus papėdė daryta iš smiltainio, kurioje iškalbingai atmušti kryžiuočių ordino ženklai. Tytus, bet reikšmingas noro ir siekimų simbolizavimas.

Pabaigai

Jeigu Lietuvos Nepriklausomybės apyaušryje lietuvių seimai Chicagoje, New Yorke, šveicarijoje ir švedijoje kėlė lietuviškų sričių revindikacijos klausimą, jeigu Voronežo lietuvių tremtinių manifestas reikalavo Mažosios Lietuvos ir jeigu Paryžiaus taikos konferencijoje 1919. II. 28 d. lenkų delegacijos pirmininkas endekas Dmowski reikalavo Lietuvai prijungti kairįjį Nemuno žemupio plotą, tai būsimoje taikos konferencijoje, reikia tikėtis, šis klausimas vėl atsistos sprendimų plotmėje. Tačiau šį kartą Lietuvos pozicija bus geresnė. Lietuva toje konferencijoje jau nebus "atsiradusi" valstybė apie kurią dar maža kas žinojo. Šiandien didžiosios pasaulio galybės apie Lietuvą jau žino. Daugiau ar mažiau žinomos jos problemos ir jų sostinėse randasi Lietuvos pasiuntiniai.

Rytprūsių nei istoriniui, nei geografiniui atžvilgiu nerevendikuojama jėga bendro Vokietijos kamieno. Tai yra tik grynas vokiškos "Drang nach Osten" militarinės galios faktorius, kuris išaugo fatalinių istorinių lietuvių-lenkų klaidų pavėsyje. Rytprūsių kaip sritis revindikuoja Lietuvai ir Lenkijai ir tik pastarosios yra tikrosios Rytprūsių seimininkės į senąsias savo išnaikintų genčių žemes. Kaip Vilniaus "Koridorius" negravitavo į Lenkijos teritoriją, o buvo tik nevykęs Lenkijos jėgos demonstravimas prieš istorinę, bendro likimo, valstybę, taip Rytprūsių smaigalys yra tyliasis vokiškos ekspansijos liūdininkas neuždegiamas jokiais nacių mokslininkų įrodymais. "La formation de l'Etat prussien ne repond ni a une necessite geographique, ni au developpement d'une nationale, mais elle a ete l'ouvriere patiente et un peu artificielle d'une dynastie qui a travaille pendant trois siecles ... (Larousse du XXe siecle, Paul uge, Paris, 1932, pusl. 882). (Įkurtoji Prūsijos valstybė nepateisina nei geografinio reikalavimo, nei tautos išvystymo. Ji tebuvo tik tris simtmečius viešpatavusios dinastijos įrankis ...)

Rytprūsių krašto likimas atsidūręs būsimoje taikos konferencijoje negalės būti išspręstas vien tik lietuvių reikalavimais ar remiantis jų pageidavimais, kadangi ir Rytprūsių problema nėra vienių lietuvių sukurta problema. Iš kitos pusės šita problema nėra vien vokiečių, o tuo labiau rusų ekspansijos problema. Rytprūsių problema yra lietuvių ir lenkų problema. Kryžiuočių militarinės jėgos šešėlyje gimė Lietuvos-Lenkijos unija, o vėlesniaisiais laikais vokiškasis "Drang nach Osten" vienodai grumojo tiek Lietuvai, tiek Lenkijai — abi valstybes atstumdamas nuo Baltijos jūros. Ir pati Rytprūsių problema, kaip minėjome, atsirado fatalinių Lietuvos ir Lenkijos istorinių klaidų dėka. Šia prasme Rytprūsių problema yra

istorinio lietuvių ir lenkų nesutarimo padarinys. Lietuviai ir lenkai, rodydami gerus kai-

SENSACIJA!

Nauja moterų mada — vers rinkes į nosis!

Gražios viltys vyrams!

"Europos Lietuvis" rašo: "Vienas britų chirurgas gavo kvietimą vykti į Berlyną pas auksakalį Hans Winkler perverti jo klientams nosis, kad vėliau jos galėtų be skausmo įverti blizgučių. Ta proga šis chirurgas pareiškė, kad jam nėra reikalo vykti į Berlyną, nes jis pakankamai turįs šios rūšies klientų-pacijenčių ir šioj saloj. Lietuvoj ūkininkas perverdavo nosį ir įverdavo grandį kiaulei, kuri knisdavo pievą ar dobilus, o buliui — kada jo nebegalėdavo suvaldyti. Ši civilizuočių moterų mada teikia gražių vilčių. Tikėkim, kad ši mada tobulės, t.y. visiškai prilygs laukinių madai (laukiniai perveria nosį ar lūpas ir įveria didelę grandį!) ir tuo atneš daug naudos vyriškai lyčiai. Manau, kad nesuvaldomų žmonių vyrai nepagalės didelių išlaidų šiai madai paskatinti, kad tik jos pagalba lengvai suvaldytų savo žmonas! Tada ne moterys vyrus, bet vyrai moteris "vedžios už nosies" ...

TEISININKŲ DRAUGIJA SU PLACIAIS ATSIKROJIMAIS

Gegužės 23 dieną laike įvykusio Australijos Teisinių Draugijos visuotinio susirinkimo parapijos salėje Mr. Ilgausis sėdėjo pastalėje ir stengėsi pagauti visus teisinių draugijos veiklos faktus. Iš pirmininko pranešimo išryškėjo, kad teisinių draugijos veiklą ypatingai plačiai vykdė šie draugijos poskyriai bei filialai:

- 1). Smulkininkas Pr. Matiukas su smuku;
- 2). P-nas J. Kalvaitis su Kersteno komitetu tyrinėti Lietuvos okupacijos faktus;
- 3). P-nas V. Požėla su Adelaidės bendruomenės namų statybos komitetu;
- 4). P-nas Rudzenskas su Kultūros Fondu;
- 5). Moterų Sekcija, kurios nariu yra ir p-nia Reisonienė;
- 6). P-nas V. Linkus su Good Neighbour Council;
- 7). Studentas Čibiras su studentais bei Adelaidės universitetu
- 8). P-nas V. Stasiškis su skautais.

Kaip matote, malonūs skaitytojai, teisinių draugija varo platą veiklos barą, o kad aš nemeluojau (tas man visiškai svetima), tai palyginkite Teisinių Draugijos susirinkimo aprašymą Australijos lietuviškoje spaudoje.

STALINAS IR BULIUS

Trumanas, Churchillis ir Stalinas kartą važiavo viename automobily ir pakeičiui sutiko gerai įsigianusį bulių. Tas įrešęs sprandą niekaip neina į šalį. Trumanas su Churchilliu visai mėgino jį nuvaryti šalin, bet — vis nesėkmingai. Tada pasisūlė jį "sutvarkyti" Stalinas. Ir tikrai, jo bendrakerelivai netikėtai išvydo, kaip bulius, vos Staliniui šnipštelėjus jam kažką į ausį, uodegą parietęs, nudūmė laukais. Pasirodo, Stalinas jį trumpai drūtai įspėjo: traukis šalin, o

myninius norus, galėjo šią problemą jau išspręsti. Jie tai galėjo nesunkiai padaryti tuojau po Žalgirio kautynių. Tą patį jie galėjo padaryti 13-kos metų karo metu ir pagaliau Versalio pilyje po Pirmojo Pasaulinio karo. Tačiau lenkai ligi šiai dienai nenori su Lietuva skaitytis kaip su sau lygia — laisva ir nepriklausoma valstybe — ir gero susipratimo dėka, visiems amžiams likviduoti koridoriinę sistemą senosiose mozūrų ir lietuvių genčių prūsų žemėse, kuriose stovi ne tik lenkų krauju laistomi Dancigo ir Gdynės uostai, bet ir Karaliaučius ir Klaipėda — gyvybiniai vartai į pasaulį: pirmieji Lenkijai, antrieji — Lietuvai.

jei ne — aš tave uždarysiu į kolchozą.

NĖRA PAVOJAUS

Elleje prie krautuvės, Lietuvoje, vaikas paliko krepšelį ir pats nubėgo žaisli. Senutė, kuri jau iš vakaro buvo užmusi eilę, paklausė:

— Ar tu, vaikeli, nebijai palikti savo krepšelį, kad kas pavogtų?

— Ne, partijos pareigūnai dar negreit baigs posėdį ...

"ZUKIS" AUTOBUSE

Inspektorius įlipo į autobusą ir buvo nustebintas, kad konduktorius ramiausiai sau sėdi ir rūko, o vienas iš keleivių renka pinigų ir parduoda bilietus.

— Ką tai reiškia? — paklausė inspektorius. — Tamsta sėdi, o keičius dirba tamstos darbą?

— Viskas tvarkoj, — atsakė konduktorius, kuris buvo atsargos jūrininkas. — Jį sugavau važiuojant "zuku" ir kadangi jis neturi pinigų sumokėti už bilietą, tai turi atidirbti.

SIMTMETIS

Ponia, aplankius vieno mažo vaiko motiną, nebuvo tikra dėl vaiko amžiaus, gi vaikas į klausimus stengėsi atsakyti kiek galima mandagiai.

— Kiek gi tau metų? — paklausė ji vaiką.

— Šeši, — buvo atsakyta, — o kiek tamstai metų?

— O, — atsakė ponia, kiek nustebinta. — Aš neatsimenu metų, kuriais aš gimiau.

— Nieko tokio, — atsakė vaikas mandagiai, — pasakykite man bent simtmetį.

PERSLAPIA IR PERSAUSA

Pastorius sutiko vieną iš savo neperdaug pamaldžių parapijiečių ir klausia: — Berods, tamsta nebuvai praėjusį sekmadienį bažnyčioje?

— Perslapias, — buvo atsakyta. — Betgi, — prieštaravo pastorius, — bažnyčios viduj visada sausa.

— Tai buvo antra priežastis, dėl ko aš nebuvau.

SKIRTI VIENAS KITAM

— Taigi, tamsta nori vesti mano dukterį. Ar tamsta manai, kad jūs tinkate viens kitam?

— Tikriausiai, pone. Su jos grožiu ir tamstos pinigais mes esame skirti viens kitam.

Garsioji filmų žvaigždė — Greta Garbo, kai ją laikraštiniškai užpuolė klausimais, kodėl ji neįstokėjusi, atsakė:

— Visada mėgdavau protingus ir inteligentiškus vyrus ir žinau, kad tik kvailys gali sutikti būti vyrų garsios moters.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

J. Jasmin — A KISS IN THE DARK, novelės anglų kalboje. Išleido The International Press JAV-bėse. 150 puslapių.

Giovanni Guareschi — DON KAMILIAUS MAZASIS PASAULIS.

Sulietuvino A. Sabaliauskas. Išleido "Tėvų Kelias" Venecueloje 1953 metais. 324 puslapiai.

Kun. M. Valadka — POPIEZIAI IR LIETUVA, istoriniai tyrinėjimai. Autoriaus leidinys. Scranton, Pa., 1954 metai. Spaudė "Naujienos". 244 puslapiai. Kaina 2,50 dol.

Prel. L. Tulaba — "KAD KŪRENTŪSI" (Lk. 12,49). Išleido Prel. P. Juras. Roma, 1954 m. 242 puslapiai. Kaina nepažymėta.

SPORTAS

(Tąsa iš 5 psl.)

bandė greitai išpasuoti, tai kamuolys dažnokai atitekdavo priešui. Antram kėliny, Merūnui perėjus į puolimą, rezultatas buvo šiek tiek apgintas, bet priešas užbaigė užtikrintai.

Taškus pelnė: Merūnas 16, Alkevičius 9, Urmonas 8, Karla ir šliuzas po 2.

Vytis — Glenelg 68-37(34-13)

Birželio 17 d. — Pirmas rungtynes šiais metais Vyties komanda sulosė komandiniai. Po penkių minučių, kada rezultatas buvo po 8, Vytis automatiškai pradėjo žengti pirmyn. Žaidimas ėjo daugiausiai kairiu kraštu, o jaunas Visockas tik mėtė į krepšį. Vienu žodžiu, puolimas dirbo labai gerai, tik gynimas galėjo greičiau išpasuoti kamuoli.

Antram kėliny priešas lengviau buvo dengiamas. Mūsiškiai, lošdami be pakeitimo, buvo nuvargę, tačiau ir antram kėliny Vytiečiai rezultatai dar pagerino.

Urnevičiaus komandoje įneštos bendros ir sistemingos treniruotės jau parodė komandai trūkavimą. Visockas, Petkūnas ir Jačiūnskis sužaidė labai gerai.

Taškus pelnė: Visockas 20, Petkūnas 17, Urnevičius 12, Jačiūnskis 11, Gurskis 8.

FUTBOLAS

Vytis — Beograd. 8-2(5-1)

Birželio 4 d. rungtynių pradžioje priešas aštriai pradėjo žaisti, bet vėliau teisėjas S. Thompson davė keletą perspėjimų prieš komandos pavieniams žaidėjams, kas sušvelnino žaidimą. Vytis pirmieji pasiekė įvarčio, kurį iš Armono pasuotė Jones įmušė į vartus, sekantis įvartis Kito, trečias ir ketvirtas Youngo. Kitas pakelia rezultatai ligi 5, bet čia ir priešas gauna progos mums įmušti.

Antram kėliny priešas dėl savo aštraus žaidimo gauna baudą, kurią Kitas puikiai įmuša, o Karsteds išbėgimas iš vartų duoda antrą įvartį Beogradui. Paskutiniai įvarčiai vėl Youngo. Geriausiai sužaidė: Young, Kitas, Sadauskas. Įvarčiai: Young 4, Kitas 3, Jones 1.

Rezervas Vytis — Beograd 3-2.

Šiose rungtynėse priešas daugiau dominavo aikštėje ir tik baigiantis rungtynėms Vytiečiai pajėgė juos įveikti. Geriausiai sužaidė A. Visockas, S. Visockis ir Stonys. Įvarčiai: Ungurys 2, A. Visockas 1.

Jauniai Vytis — Enfield "A" 3-4(3-1)

Ir vėl mūsų jaunučiai neturėjo laimės, nes kaip matosi iš rezultatų, jie buvo geresni pirmam kėliny, bet antram kėliny nepajėgė išsilaikyti. Geriausiai sužaidė R. ir G. Kalvaičiai. Įvarčiai: Manesvalds 2, Urmonas 1.

Vytis — Port Adelaide 4-0(2-0)

Birželio 11 d. Port Adelaide rungtynes pradeda gana kietai ir per savo kalnę, vos po penkių minučių dešinysis kraštas išsina iš aikštės ir daugiau nebesugrįžta. Nors ir turėdama vieno žaidėjo persvarą Vytis turėjo daug padirbėti, kol pasiekė pirmą įvartį, kurį iš Kito pasuotė įmušė Young. Antras įvartis iš 20 metrų baudos, kurią gražiai pakelia ant vartų Martusevičius. Vartininkas bando gaudyt, bet per didelį susigrūdimą prie vartų patys įmuša įvartį (L. Reid). Esant rezultatui 2-0 mūsų naudai, priešas greitai pasiveržimais pradėjo dažnai atsilankyti prie mūsų vartų, bet dėka gero gynimo rezultatas liko išlaikytas iki kėlinio galo. Antro kėlinio pradžioje Karsteds, mūsų vartininkas, sulauko tikrą įvartį, ir daugiau negauna kamuolio iš priešų, nes jų dar vienas žaidėjas išsina iš aikštės. Priešas, pasilikęs su devyniais žaidėjais, pasitraukia daugiau į gynimą, bet dar jiems krito pora Vyties įvarčių: vienas Čyplio, antrą įmušė Kitas iš 25 mt. baudos. Geriausiai sužaidė: Kitas, Armonas, Betalli, Martusevičius.

Rezervas Vytis — Pt. Adelaide 2-1

Nors daug progų turėjo mūsų vyrai prieš vartų, bet tik vienas įvartis krito priešui pirmam kėliny. Antram kėliny rezultatas buvo išlygintas. Stonys pastumia priešą žaidėją ir bauda mūsų nenaudai, bet Visockis sulauko, o po minutės Pledžinskas muša priešui įvartį, kuo ir pasibaigia rungtynės mūsų naudai.

Vyties rezervas stovi trečioje vietoje savo divizioneje.

Vytis — Beograd 2-1 (1-1).

Birželio 14 d. antrą kartą Vytis susitinka su Beograd komanda. Šios rungtynės buvo žaidžiamos po 35 min. kėlinys. Vytis žaidžia pirmą kėlinį prieš vėją, su dviem rezervo žaidėjais: Songaila ir Stoniu. Esant labai smarkiam vėjui, mūsų puolimas bando žaisti žemom ir trumpom pasuotėm ir po 20 min. rungtynių eigos Kitas pasiekia pirmą įvartį, bet po keletos minučių priešas iš kampinio išlygina. Antras kėlinys mūsiškių rankose, bet jokių rezultatų, nes Beograd visi atsitraukia į gynimą. Lieka dar 15 min.

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINEJIMAS MELBOURNE

Melbourno Lietuvių Katalikų Parapijos Taryba birželio mėn. 13 d. parapijos salėje suruošė iškilmingą tragiškųjų birželio įvykių minėjimą. Minėjimas pradėtas iškilmingomis pamaldomis už kenčiančią tėvynę ir žuvusiuosius. Pamaldas ir atitinkamą tai dienai pamokslą pasakė kun. P. Vaseris. Bažnyčioje prvesta antroji rinkliava Parapijos Mokyklos reikalams. Kada priešas visomis brutaliomis išgalėmis naikina tėvynėje mūsų jaunąją kartą, čia, tremtyje, turime visomis jėgomis ruošti priaugančiąją kartą prisikėlusios tėvynės rytojaus darbams ir žygiams. Šitokią tikslą turėdama Melbourno Parapijos Sekmadienio Mokykla deda visas pastangas, kad ją lankantieji vaikai ir jaunuoliai užaugtų susipratę lietuviai ir gilūs katalikai. Šiuo metu parapijos mokyklą lanko virš 30 mokinių. Tautiečiai parapijos mokyklos reikalams gausiai aukojo.

Po pamaldų iškilmingas minėjimas buvo padarytas parapijos salėje. Dalyvaujant virš 400 žmonių liūdesio minėjimas pradėtas tylos minute už kenčiančią tėvynę ir brolius Sibire ir sugiedotas Lietuvos Himnas. Turiningą momentui pritaikintą paskaitą skaitė p. Valentinas Čičauskas. Atitinkamai iliustruotoje scenoje Melbourno ateitininkai pastatė gražų scenos vaizdėlį "Kryžių Lietuva". Čia tenka pridurti, kad Melbourno ateitininkai šiais metais aktyviai įsijungė į kultūrinį Melbourno lietuvių gyvenimą su visa eile jau buvusių ir būsimų šiais metais viešų pasirodymų. Minėjimas baigtas pirmuoju punkteliu "Marija, Marija". Dalyvis

BIRŽELIO DEPORTACIJŲ MINEJIMAS ADELAIDEJE

Birželio 13 dieną Adelaidėje plačiai paminėti liūdnieji birželio įvykiai Tėvynėje. Minėjimas pradėtas pamaldomis šv. Juozapo bažnyčioje. Šv. Mišias atliko ir pamokslą pasakė Dr. Kun. P. Jutulis. Vakare didžiulė Miesto salė buvo pilnutėlė tautiečių. Minėjimą pradėjo p. Z. Kučinskas, Apylinkės Vardu atidaręs susirinkimą. Po to labai turiningą ir įdomią paskaitą skaitė rašytojas Pulgis Andriušis. Jo žodžiais, danguje jau matyti ženklai, kad laisvės valanda Tėvynėje nebėtol.

Meninėje dalyje dalyvavo solistė Zita Petkūnaitė, smuikininkas Pranas Matiukas ir vyrų choras "Lituania", vadovaujamas muz. Vaclovo Šimkaus, išpildęs muz. Jono Zdanavičiaus komponuotą kantatą "De Profundis", kuriai žodžius parašęs poetas Bernardas Brazdžionis. Deklamavo Leokadija Rackevičienė, o vargonavo James Govenlock.

Po minėjimo Adelaidės Katedroje įvyko Religinės Muzikos koncertas, kurį paruošė muz. V. Šimkaus vadovaujamas vyrų choras, dalyvaujant solistams pp. A. Gučiuvienei, smuik. P. Matiukui, P. Rūtenii ir varg. J. Govenlock.

Religinės muzikos koncertą atidarė J. E. Adelaidės Arkivyskupas, raginęs lietuvius būti ištvermingais ir pasitikėti Auskščiausiojo palaima.

Solistai ir choras išpildė net penkiolika įvairių kompozitorių kūrinių.

Minėjimas per radiją buvo organizuotas visų trijų Pabaltijo tautų bendrai. Sugiedoti trijų tautų himnai ir išpildyta po du kiekvienos tautos kūrinys. Pranešime anglų kalba klausytojai buvo vaizdžiai supažindinti su birželio įvykiais Pabaltijo kraštuose, kurie tęsiasi be jokios pertraukos.

Apylinkės Valdybai, šauniam Vaclovo Šimkaus vyrų chorui bei solistams priklauso visuomenės nuoširdi padėka už turiningą programą. Dalyvis

ANTIGENOCIDO DIENA GEELONGE

Gedulingas birželio įvykių paminėjimas Geelonge įgauna vis daugiau ir daugiau viešo ir manifestacinio pobūdžio. Jeigu pereitais metais viešame minėjime dalyvavo tik trys pabaltiečių bendruomenės, tai šiais metais, į antikomunisti-

žaisi, ir Kitas iš 20 metrų šauna gražų įvartį, kuo pakelia rezultatai. Įvarčiai: Kitas 2. Edas

nes demonstracijas įsijungė visas Rytinės Europos blokas.

Tą dieną, t.y. birželio 13-tą, visų religijų bažnyčiose buvo laikomos toje intencijoje pamaldos, taigi tuo pačiu, labai didelis australų tikinčiųjų būrys dalyvavo bažnytiniam minėjime. Pažymėtina, kad pamaldų tvarka ir laikas, buvo labai gerai per spaudą ir radio pačių australų išreklamuotas.

Lygiai 11 val. nuo St. Marrys katedros, kuri yra pačiame Geelongo miesto centre, tvarkinga eisena, pajudėjo masė žmonių. Priekyje eisenos mergaitės pasiūso tautiniais drabužiais nešė vieną didelį gyvųjų gėlių vainiką, kuriame buvo įpinta devynių tautybių reprezentacinės spalvos. Vainiką padėjo prie abejuose karuose žuvusių australų karių paminklo.

Iškilmės pradėjo jugoslavų tautybės reprezentantas M.L. Romanic. Tylos minute buvo pagerbti žuvusieji ir kenčiantieji komunistų režimą pavergtųjų tautų nariai.

"... Mes jungiamės prie Pabaltijo tautų, kurios šią dieną liūdi ir prisimena įvykius, kada, laike dviejų naktų rusiskasis komunistas išplėšė arba sunaikino iš šių trijų valstybių daugiausiai nekaltų gyventojų, negu Atila per visą savo viešpatavimą".

"... Mes taip pat deklaruojame, kad ne tik Pabaltijo valstybėse buvo tas daroma, bet visa Rytų Europa, tikslai skirtingais metų laikotarpiais, turėjo pergyventi masinį tautų išnaikinimo laikotarpį, komunistų suplanuotą."

"... Mes tvirtiname, kad tautų žudymas komunistų pavergtose valstybėse tęsiasi ir dabar — žudynės, ten legatos, tęsis tol, kol laisvę mylinčios tautos bičiuliais su žmogžudžiais."

Taip angliškai kalbėjo jugoslavų bendruomenės reprezentantas p. M. L. Romanic.

Australų simpatijas ir užuojautą perdavė Geelongo miesto burmistro įgaliotas asmuo p. Cr. J. H. MacGregor Dowsett.

Iškilmėse dalyvavo apie 400 naujų australų ir didelis būrys australų.

Kaip pereitais metais, taip ir šiemet demonstracijų organizatoriai buvo lietuviai. Dalyvis

PADEKA

Birželio šiuropių įvykių Minėjime Adelaidėje, Town Hall, birželio 13 dieną, turiningą paskaitą skaiciusiam rašytojui laureatui PULGIUI ANDRIUSIUI; daug pastangų padėjusiam ruošiant muzikinę programą ir ypač vyrų chorui pritaikant savo paties parašytą kantatą "De Profundis" komp. J. Zdanavičiui; Adelaidės L. Vyrų Choro "Lituania" dirigentui p. V. Šimkui, visiems pp. Choro Dalyviams, deklamatorei p. L. Rackevičienei, solistams p-lei Z. Petkūnaitėi ir p. Pr. Matiukui, vargonais akoponavusiam p. J. Govenlock — su visu nuoširdumu išpildžiusiems programą, ir visiems Tautiečiams už gausų ir malonų dalyvavimą — širdingai dėkoja

ALB Adelaidės Apyl. Valdyba.

PADEKA

Marijos širdies statomai bažnyčiai Urugvajuje aukojo: £20.0.0 — Bronius (Adelaide). £18.10.0 — Gutegas ir apylinkės lietuviai per P. Dailidę.

Po £10.0.0 — J. Grubliauskas (Adelaide) ir P. Dailidė (Gutega).

£5.0.0 — A. Grigalūnas (Melbourne).

£57.0.0 — atkelta iš AL nr. 10(147) 4 psl.

Iš viso suaukota £120.14.0

T. J. Bružiko S. J. vardu visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkoja

T. S. Gaidelis S. J. 264 Miller Str., North Sydney, N. S. W.

"AUSTRALIJOS LIETUVIO" LEIDYKLOJE GAUNAMOS ŠIOS KNYGOS

(Kainos su persiuntimo išlaidomis)

Alė Rūta — DUKTE, apysaka. 249 psl. 13/0.

3. Gerutis — RŪTELE, skaitymai, gamta ir tėvynės mokslas. III prad. mokyklos skyriui. 391 psl. 16/0

4. George Orwell — GYVULIŲ ŪKIS. Fantastinė apysaka. 71 psl. 5/0.

PIRMIEJI "ZEMELĖS SVENTOSIOS" PRENUMERATORIAI

Marijos Radzevičiūtės Zemaitijos knygnešų romaną, prieš jam išeinant iš spaudos, jau užsisakė šie asmenys:

1. A. Jančiauskienė, North Geelong, Vic.

2. S. Maclus, Hughenden, Q-ld.

3. J. Beinoravičius, Whyalla, S.A.

4. Br. Lukavičius, Adelaide, S.A.

5. Alfonsas Budrys, Adelaide, S.A.

6. G. Mikeliūnaitė, Adelaide, S.A.

6. Antanas Šerelis, Adelaide, S.A.

Visi įmokėjo po 8 šilingus.

Kviečiame ir kitus mūsų gerb. skaitytojus siųsti užsakymus. Kiekvienas šilingas paskubins šios puikios knygos išleidimą.

Visiems, remiantiems knygos išleidimą, nuoširdus aciu.

AL Leidykla.

INFORMACIJOS

Pranešama Geelongo lietuviams, kad lietuvių namų planai paruošti J. Peleausko, ir darbo eigos aprašymai paruošti V. Vaitkaus, Sveikatos Departamento Melbourne jau patvirtinti.

Geelongo Liet. Namų Komitetas.

Š. m. liepos 9 d. 8 val. vak. Flinders Hall, Flinders St., Vyties Futbolo Sekcija ruošia šokių vakarą — balių. Veiks bufetas. Gros šokių kapela.

Kviečiame dalyvauti.

Rengėjai

Š. m. birželio mėn. 27 d. 4 val. p.p. šv. Juozapo bažnyčios salėje įvyks p. J. Lapšio paskaita — Lietuvos laivininkystė.

Tautiečius kviečiame dalyvauti, nes mūsų jūra — mūsų ateitis.

Liet. Teis. D-jos Australijos Skyrius.

AUTOMASINŲ SAVININKŲ ZINIAI!

Per Good Neighbour Council yra gauta žinia, kad dr. C. Gaal steigia naują priemiesčių taxi bendrovę, į kurią yra priimami ir naujieji australai kaip taxi soferiai su savo nuosavomis mašinomis. Suinteresuoti turi kreiptis į dr. C. Gaal, 13 Arthur St., Beckham, S.A.

ALB Adel. Apylinkės Valdyba

PRANESIMAS

Moterys Sekcijos metinis susirinkimas įvyks birželio 27 d., sekmadienį, 4 val. po pietų šv. Juozapo bažnyčios salėje.

Moterys kviečiamos skaitlingiausiai dalyvauti. Valdyba

Prašoma atsilipti IZOLINA TAMULEVIČIENE - BRANTAITE. Ieško Stasė Kučiauskaitė, Kanada. Rašyti: V. Kučiauskas, Mobile X-Ray Unit, Dunn St., HOBART, Tas.

Paieškoma p. ONA MASAITIENE. Ieško brolis Helmaras Žalys, 313 Walmer Ave., St. Albans, Vic.

ATEITININKŲ SPAUDOS PARODA

Š. m. rugsėjo 4 ir 5 dienomis Ateitininkų Kongreso metu Chicagoje bus ir ateitininkų spaudos paroda. Visi ateitininkai ir jų bičiuliai, turintieji ateitininkiškos spaudos ir jų veiklą liečiančių dokumentų, ypač kuopų leistų laikraštėlių, prašomi atsiųsti juos šiuo adresu: Pasaulio Lietuvių Archyvas, At-kų Spaudos Parodai, 2601 W. Marquette Rd., Chicago 29, Ill. USA. "Ateities" žurnalo komplektai jau pažadėti atsiųsti. Siunčiant spaudinius, prašome pažymėti, kas siunčiama, kurių metų, egz. skaičių ir pilną savo adresą.

Pastaba: Parodai eksponatus prašome siųsti kuo greičiau ir ne vėliau š. m. rugpjūčio 22 d. Norintieji kuriuos spaudinius perleisti Pasaulio Lietuvių Archyviui, prašome siunčiant tai pažymėti.

At-kų Spaudos Parodos Komisija

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis

Australijoje

Prenumerata: metams £2.10.0, pusei — £1.6.0. Atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati.

Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniams skelbėjams žymi nuolaida.

Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0. Už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus

Užuojaunos, sveikinimai ir pan. 10/0.

Adresas: Australijos Lietuvis

35 Cator St., Hindmarsh, S.A.

Tel. LU5827

The Australian-Lithuanian The Lithuanian fortnightly in Australia

Publisher: J. Glušauskas

Printed by Australijos Lietuvis Publ. Co., 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

Telephone: LU5827